

שֵׁל הוֹבָא

דְּחִנוּכָה

הַתְּשַׁפּ"ג

חֲדוּשִׁים וּפְרָפְרָאוֹת

לְחִנוּכָה

בְּנֵי בְרַק תְּשַׁפּ"ג

שֶׁלְהוֹבֵא דְחֲנוּכָה

חֲדוּשִׁים וּפְרָפְרָאוֹת לְחֲנוּכָה

מֵאֲשֶׁר חֲנָנִי ה'
יִצְחָק אֲרִיָּה בֶן לֵאָמֹר ר' צְבִי בָּס
בֶּן יִשְׂרָאֵל לִיפֵא הַלְוִי זצ"ל

שְׁנַת "גְּאוּלָּה בְּאֶלֶף הַשִּׁישִׁי" לַפ"ק

בְּנֵי בְּרַק תִּשְׁפ"ג

שְׁלֵהוּבָא דְחֲנוּכָה

חֲדוּשִׁים וּפְרָפְרָאוֹת

לְחֲנוּכָה

לְעִילוּי נִשְׁמַת הַמְּקוּבֵל הָאֱלוּקִי מוֹרֵי וּרְבֵי
ר' שְׁלֵמָה וְעֶקֶנִין בֶּן יִשְׂרָאֵל וְרַחֵל זצ"ל
לְעִילוּי נִשְׁמַת הַמְּקוּבֵל הָאֱלוּקִי מוֹרֵי וּרְבֵי
ר' שְׁמוּאֵל דְּרָזִי בֶּן יִצְחָק וְשִׁמְחָה זצ"ל
לְעִילוּי נִשְׁמַת מו"א צְבִי בֶּן יִשְׂרָאֵל לִיפֵא ז"ל
לְעִילוּי נִשְׁמַת מ"א טוֹבָה בֵּת יִצְחָק ז"ל
לְעִילוּי נִשְׁמַת מו"ח יְגָאֵל בֶּן אַרְיֵה ז"ל

לְעִילוּי נִשְׁמַת אַבְרָהָם בֶּן אַרְיֵה ז"ל

רוֹעֵי בֶּן אַבְרָהָם ז"ל

יוֹסֵף בֶּן לֵוִי ז"ל

אֶפְרַיִם בֶּן פְּאֹלִינָה ז"ל

יוֹסֵף בֶּן מֶרְתָּה ז"ל

רַחֵל בֵּת יוֹסֵף ע"ה

אוֹרְנָה שׁוֹשַׁנָּה בֵּת צְפוּרָה ע"ה

ניתן להשיג בכתובת המחבר : אשל אברהם 18 בני ברק טלפון – 03-5740180

הַעֲרוֹת וְהָאָרוֹת יִתְקַבְּלוּ בְּבִרְכָה גַם לְמִייל izhakhalevi@gmail.com

אין לשכפל, להעתיק או לשדר כל חלק שהוא ממסמך זה באמצעי אלקטרוני או בהדפסה. הקלטת פרסום זה אסורה בהחלט.

תוכן העניינים

1..... הקדמה - איזה שפע הוכן עבורך בשמים?

2-3..... לחטוף הרגע של סייעתא דשמיא

4-5..... כיצד ימצא את הנקידה הנכונה?

חלק ראשון - חלק הפשט

4..... דרכם של רשעים היא שלא להשגיח ברמזים הניתנים להם

4..... המרגלים, שראו שדברה מרים באחיה ולקחה בצרעת, ולא למדו מוסר

6..... מנהג קדמונים להספיק צרכי התנוקות בימי חנכה

6..... בענין כבוד תלמידי חכמים ותמכין דאורייתא

6..... אזהרה למדליקין נר חנכה בכלים פחותים

7..... שראוי להרבות השמחה בר"ח ושבת שחל בחנכה

7..... להזהר ביותר בימי חנכה מפל חטא ועון

7-8..... חייב ההודאה בזמן הזה

8..... הברכה על הדלקת נרות כיצד תהיה

9..... לבאר מהו ענין תקון ההוד

9-10..... אל תחטאו בילד

10..... הרעה החולה של הדור ותקונו

חלק שני ושלישי - חלק הרמז והדרש

10..... איך נרמז לנו בדורנו האמלל כיצד לנהוג ולהתמודד עם הרעה החולה של הדור

12..... "ולא זכר שר המשקים"

12..... רמז איך מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים

תוכן העניינים

חלק רביעי - חלק הסוד

14..... סוד אפס כי לא יהיה תפארתך

14..... סוד למה יתרו נקרא חבר הקני נפרד מקון

- 13 בסוד שָׁמֵן מִשְׁחַת קֶדֶשׁ
- 14 בסוד וַיִּסַּר אֶת אוֹפֵן מִרְכַּבֹּתָיו
- 14-16 סוֹד וְתַכְסְּהוּ בַשְּׂמִיכָה
- 15 סוֹד תְּרִין מְשִׁיחִין
- 15 סוֹד סְמִיכַת גְּאוּלָּה לְתַפְלָה
- 15 מָהוּ הַסּוֹד הַטָּמוּן בְּסִבְבוֹן ?
- 15 בְּסוֹד שׁוֹרֵשׁ נִיצוּץ רַבִּי עֲקוֹבָא
- 4 בְּסוֹד מְטַטְרוֹן
- 17 בְּסוֹד עַד שֶׁתִּכְלָה רַגְלֵךְ מִן הַשּׁוּק
- 12 רָמְזוּ וְתַכְסְּהוּ בַשְּׂמִיכָה
- 13 שְׂיָמִי חֲנוּכָה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים לְתוֹרָה יוֹתֵר מִשְׁאֵר יָמִים
- 17 רָמְזוּ לְשִׁכְיָנָה אֲשֶׁר תִּכְוֶנָה בְּשֵׁם גִּי'ר
- 17 לָמָּה מְזַכֵּר יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל בַּתַּפְלָה
- 19 בָּא לְרַמֵּז כִּי מִתְתַּיְחֵהוּ בְּנוֹ, תִּקַּן מִצְוָה בְּתוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה

תוֹכַן הָעֲנִינִים

חֶלֶק חֲמִישִׁי – מְדַרְיָהּ מַעֲשֵׂי לְמַעַמַּד הַהִדְלָקָה הַקְּדוּשׁ

- 21 שְׂרָאוּי לְהַכִּין עֲצָמוֹ מִבְּעוֹד יוֹם
- 21 טְבִילָה בַמִּקְוָה
- 21 תְּפִילוֹת וּבִקְשׁוֹת
- 22 הַכְּנַת הַתְּפִילוֹת וְהַשְּׂמָנִים
- 23-24 מַעַמַּד הַהִדְלָקָה
- 25 שִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל

25 סגולה לשמירה

25 חידושי תורה

26 פְּרִשְׁת וַיָּשָׁב "וַיִּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֲתוּ"

26 לָמָּה בַּשָּׁל בּוֹחִינוּ?

ישמחו הלומדים ויגילו היראים את דבר ה', אודה ה' בכל לב על אשר זיכני לשבת באהלה של תורה "פה אשב כי אותיך", ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, נהלל נודה ונהלל והכל מתנה מאיתו יתברך, וחסבותי לעצמי איך אוכל לעשות נחת רוח לפניו יתברך בזבוי הרבים, ומחשבות אלו מלוות אותי זה זמן רב, ובהיותי עוסק בקרוב אחינו בית ישראל תקופה ארוכה, דרדקי, נער ומבגרים באחד ויש לי שמחה גדולה בשאני רואה שאנשים כמוני אברכים מן השורה מצליחים להבין דברים שלא היו מפרים להם, ומעתה הבינו את הדברים יותר לעמק וגם שמחים בזה מאוד ועל ידי זה, מתקרבים עוד קצת לאבינו שבשמים, ובזה גדלה הכמיהה הפנימית אצל האדם, לעשות לו נחת רוח, אמרתי לעצמי שאולי על ידי הוצאת עלון מסדר בכל שבוע תעלה רמת המודעות להשתדל בזה נתקרב כלנו וכל בית ישראל עוד קצת אל ה' יתברך בדור יתמי דיתמי שכזה ולגרם שמחה לקוב"ה ושכינתה, ואמרתי הלואי ואזכה, והיה זה חלקי. וכך התקרב חג החנוכה עלינו לטובה אספתי לקוטי בתר לקוטי מחז"ל הקדושים דברים נפלאים המביאים שמחה לאדם, ומרימים אותו רמה אחת ולפחות, למעלה, לקים את הפסוק "ואני קרבת אלהים לי טוב" ובטוחני שכל קורא חש זאת על בשרו ומתמלא שמחה אמיתית. ומטרת הוצאה זו לחזק לבותיהם של אחינו בני ישראל קדושים ולשלהב לבם לאבינו שבשמים ולהביא ערך מוסף לאחינו בית ישראל להראות את האור המתוק שבתורה ובפרט בפנימיות התורה שבודאי יעשה פעולה ויתקיימו דברי הרמב"ן ז"ל באגרתו "וכאשר תקום מן הספר – תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו" (מיד), כי הלמוד העקרי הוא המביא לידי מעשה. ולהוסיף קדשה על העקר. ולכן הריני כמזכיר ולא כמזהיר, שאם באת לעשות מצוה, עשה אותה כמו שצריך עם מאה אחוז פונת הלב, רעותא דליבא כמחשבה בכונה בדיבור ובמעשה המצוה, וזכור "שאתה עובד מאהבה עבוד ג"כ מיראה שהעובד מאהבה זריו במצות עשה, והעובד מיראה נזהר ממצוות ל"ת ונמצאת עבודתו שלימה. וכן אמרו חז"ל [ירושלמי פ"ט בברכות ופ"ה דסוטה] עבוד מאהבה עבוד מיראה, עבוד מאהבה שאם באת לשנוא, דע שאתה אוהב, ואין אוהב שנוא, עבוד מיראה, שאם באת לבעוט, דע שאתה ירא, ואין ירא בועט ר"ב: "בנין יהושע על אבות דרבי נתן ה"א['] השגרה שהיא כמו חלודה בברזל היא הגורם לירידה פרוחניות וקרור בעבודת השם, ועם תוספת רוח הטומאה הנושבת לה ברחוב וכנגדה צריך להלהיב את הלב ולכן קראתי לחבורי זה שלהובא דחנופה שהאש היוקדת מהלב תגיע לכל הגוף ותהיה מגן של אש התורה נגד ההתקררות ועל ידי זה יזכה האדם להתעלות ולקבל מנה גדושה של יראת שמים וקדושה לכל השנה בלה. ולמטרה שמתי לי להלהיב את הלב, הלב שלנו שבפעונות שוקע בתהפוכות הזמן זמן זמנים טובא, ויש ששכחו את מנהג בית אבא אבינו שבשמים שאת גנוני מלכותו שכחנו והחלפנו ואמצנו לנו את מנהגי אמות העולם המושכים אותנו בגיו אהוביו אחריהם בהכלי הזמן, ועם כל זאת כל יהודי הרי הוא יהלום ובן של מלך וברגע ששומע את דברי ה' יתברך ברור שלא נשאר אדיש ולא יכול להשאר אדיש כי פנימיות נשמתו כמהה לדבר ה', אלא אם פן בכר אחוז בכלי הטמאה, שהשם ישמר, אבל גם אז עם קצת רצון נתן להגיע למעלות, בתנאי שיעשה תשובה כדבעי ולא יהיה "כטובל ושרץ בידו" ואז השמים הם הגבול. כל זה על דרך הפשט אבל כששומע את הטעם האמתי שטמון בפנימיות התורה שחז"ל בדרך-כלל הסתירו את הטעם האמתי מכמה טעמים, אבל כשפנינים את טעמים של דברים על פי פנימיות התורה, הלב שלנו מתפעל, מתרגש, מתפעם, מתלהב, מאיר, ומתחמם, מאדים מאיץ פעלתו מזרים דם חדש עם רוח חדשה בכל האיברים ופתאום... הרגשה עלאית מציפה אותך ואתה לא יודע גבול מרב השמחה העצומה שפועלת בך, ואז אתה כבר יודע בודאות שהשם יתברך האיר עליך באורו הקדוש, והרי לך איך כל יהודי פשוט בן לאבא שבשמים הופך לכלי קדש והרי פנים חדשות באו לכאן ואינו אותו אדם שהיה קדם לפני דקה ממש, אמנם יש

לְהַשְׁגִּיחַ שְׁלֵא לְקַלְקַל כִּי דְבְרֵי תוֹרָה נִמְשָׁלוּ לְכָלִי זְכוּכִית שְׁקַל לְאַבְדָּם, וְיָדוּעַ שְׁלֵהָרַם יוֹתֵר קַל מֵאַשְׁרַר לְבָנוֹת, אֲבָל הַיְהוּדִי הַמַּאֲמִין לֹא בְמַהְרָה מְתַיָּאשׁ "יִשְׁבַּע יְפוֹל צְדִיק וְקָם" וְהֵנָּה הִנֵּעַנו לִימֵי חַג הַחֲנוּכָה הַקְדוּשִׁים בַּקְדוּשָׁה מִיוֹחֶדֶת בְּמִינָה, הַזֶּמֶן הַזֶּה בַּעַת הַתְּקֵדֶשׁ הַחַג, כּוֹלְנוּ מֵתַרְגְּשִׁים בְּצִיפִיָּה לְקִרְאָת הַשִּׂיא בְּמַעֲמַד הַדְּלֵקָת הַחֲנוּכִיָּה הַמִּשְׁמֵשׁ וְבֹא, מֵתִקְרַב לוֹ לֹאֵט וּבְבִטְחָה וְלִכְל אֶחָד וְאַחַת מֵאִיתָנוּ נִשְׁלַחִים רְמוּזִים נִפְלְאִים הַשִּׁיכִים לְתִיקוֹן נִשְׁמַתּוֹ בְּמָה שֶׁהַחֲלִיטּוֹ לְזָכוֹת אוֹתוֹ הַשְּׁנָה מִן הַשָּׁמַיִם, רַק הַשְּׁאֵלָה הָאֵם אֵנְחָנוּ בְּבַחֲנִית לֹא חֲלִי וְלֹא מֵרְגִישׁ גְּבֵרָה דְמֵרִיָּה סִייעִיה [יוֹמָא כֵּב: אִינוּ חוֹשֵׁשׁ וְאִינוּ מֵרְגִישׁ אָדָם, שְׂאֵדוֹנוּ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִסִּיעֵי לּוֹ] אֵיךְ אֵנְחָנוּ מֵתִיחָסִים לְתוֹפְעָה הַפִּילֵאִית הַזֹּאת שְׁחֹזֶרֶת בְּכָל שְׁנָה, כָּל שְׁנָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח לְךָ סִייעַ עֹזְרָה תְּמִיכָה רַק תִּיקָה וְאֵנְחָנוּ? יֵשׁ אִיתָנוּ מִי שְׁמֵתִיחָס לְכַךְ? אֵיךְ הַתִּיחָסֵנוּ בְּשְׁנָה שֶׁעֲבָרָה וְמָה הַצְּלַחָנוּ לְקְלוּטָ?, מָה הַצְּלַחָנוּ לִיִּישׁ? כִּמָּה מְנוֹת גְּדוּשׁוֹת שֶׁל קְדוּשָׁה זְכִינוּ לְקַבֵּל וְכִמָּה יִכּוֹלְנוּ עוֹד לְבַקֵּשׁ, אַחֵי וְרַעִי, הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים וְהַקְב"ה מִסִּיעֵי לְךָ, לֹא תַעֲשֶׂה מֵאֲמִין קָטָן לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפַע הַנִּפְלֵא הַזֶּה יִשְׁרָוֹת מִיָּדוֹ שֶׁל אָבִא שְׁבַשְׁמִים? וְכִמָּה הַצְּלִיחַ הַיֵּצֵר וְהַגּוֹנְדָה דִּילָה לְחִטּוּף אֶת מָה שְׁכַבֵּר הִיָּה כְּמַעַט בְּסִלְיָנוּ? וְלָמָּה? כִּי אִפְשָׁרְנוּ לוֹ לַעֲשׂוֹק אוֹתָנוּ וְלַתְּפוֹס אוֹתָנוּ לֹא מוֹכֵנִים, אֵךְ מַעַתָּה נִכְיָן עֲצַמְנוּ וְנִזְכָּה לְשַׁפַּע הַעֲצוּם מִיָּדוֹ שֶׁל בּוֹרָא עוֹלָם. וְכִיֵּצֵד יִכּוֹל בְּכָלִי הַיֵּצֵר לְחַבֵּל בְּמִשְׁמֵתִינוּ? וְאֵיךְ נִנְצַל אֶת הַיָּמִים הַלָּלוּ וְלַהֲתַקְדֵּשׁ בְּכָל הַשְּׁנָה כּוֹלָה? אִזְ הַחֵכֶם שְׁעִינִי בְּרֵאשׁוֹ מִבֵּין מוֹשְׁכָל דִּי פְּשׁוּט שֶׁהַכָּל תְּלוּי בְּהַכְנָה. וְצִרִיךְ לְדַעַת שְׁכַכָּל שֶׁהַזֶּמֶן גּוֹרֵם וּמִן הַשָּׁמַיִם נּוֹתְנִים הַזְּדִמְנוֹת פּוֹ נִפְלֵאָה שְׁכּוֹזָת לְהַתְּקַדֵּשׁ וְלַהֲתַעֲלוֹת בְּמַעֲלוֹת הִירָאָה וְהַקְדוּשָׁה בְּהַתְּלַהֲבוֹת בְּדַבְּקוֹת נּוֹרָאָה לְכַבּוֹד מְלַכּוֹ שֶׁל עוֹלָם אָבִא שְׁבַשְׁמִיִּים שְׁמִשְׁגִּיחַ עַל בְּנֵי אֱהוּבֵי עַם יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשִׁים כָּל הַזֶּמֶן גְּשָׁמִי לֵלֵא גְבוּל אִזְ תַּתְּעוֹרֵר וְיֵשׁ לְהַפְנִים וְלַהֲבִין שְׁכָל הַחַיִּים שֶׁלְךָ יִשְׁתַּנוּ לְטוֹבָה אֶתָּה קוֹלְטָ? שְׁפַע רוּחֲנִי גְשָׁמִי לֵלֵא גְבוּל אִזְ תַּתְּעוֹרֵר! אִזְ כִּנְגַד אוֹתוֹ הַשְּׁפַע שְׁכַבֵּר מוֹכֵן עַבּוֹרֵךְ מִן הַשָּׁמַיִם וְשַׁעֲתִיד כָּל אֶחָד לְקַבֵּל בְּחֲנוּכָה הַשְּׁנָה לְפִי עֲבוּדַת הַכְּנֵתוֹ לִימֵים קְדוּשִׁים אֵלוּ, יֵשׁ מְנִיעוֹת רַבּוֹת הַמִּתְּלַבְּשׁוֹת כְּכַפְּפָה לִיד בְּתוֹךְ שְׁגֵרַת הַחַיִּים שֶׁל כָּל אֶחָד וְאַחַת וּמִשְׁתַּלְּבּוֹת בְּרֵצֶף הַשִּׁיגְרָה (זֹאת אוֹמְנוֹתוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר) כְּדִי שֶׁהָאָדָם לֹא יִרְגִישׁ שֶׁהוּא עֵתִיד לְקַבֵּל שְׁפַע רוּחֲנִי עוֹצְמֵתִי בַּקְדוּשָׁה וְטַהֲרָה, וְהַיֵּצֵר יִנְסֶה בְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁלֹּא לְתַת לוֹ לְעֵלוֹת לְמַדְרָגוֹת חֲדָשׁוֹת וְגִבְהִים שֶׁלֹּא הִיָּה מְסוּגֵל לְהַבִּין אֵיךְ וְכִיֵּצֵד הַגִּיעַ לְשֵׁם וְלֹא חֵלֵם לְהַגִּיעַ לְשֵׁם. וּבְכֵן חֲכָמָה זֹו טְמוּנָה בְּעִיקָר בְּמִיקוֹד וְרִיכוּז כָּל כּוֹחוֹתֵינוּ ב... לְחִטּוּף אֶת הָרְנַע שֶׁל הַסִּיעָתָא דְשְׁמַיָּא, וְיֵשׁ סִיעָתָא דְשְׁמַיָּא בְּשַׁפַּע רַק שְׁצִרִיכִים לְהִיּוֹת מוֹכֵנִים, פִּירוּשׁ לְזוּהוֹת אֶת הָרְנַע הַנִּכְסֵף וְלִנְצֵלוֹ בְּהַכְּנַת עֲצַמוֹ לְכִיסוּפִים וְלִגְעוּגוּעִים לְאִבֵּינוּ שְׁבַשְׁמִיִּים וְהַכָּל קֶשׁוֹר בְּהַכָּל, רַק לֹא תְּמִיד רוֹאִים זֹאת בַּחוּשׁ כִּי צִרִיךְ לְזַהֵר זְכוּת גְּדוּלָה וְסִיעָתָא דְשְׁמַיָּא, וְכֵן הַשְּׁתַדְּלוֹת וְעֲבוּדַת הָאָדָם עַל עֲצַמוֹ שֶׁהִיא הַעִיקָר. כֹּאֵן נִכְנָסִים לְתַמוּנָה כּוֹחוֹת הַרְשַׁע וְהַצֵּד הָאֵפֵל בְּתַחֲבוּלוֹתֵיהֶם לְמַנּוּעַ בְּכָל דֶּרֶךְ אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת הַיְהוּדִי הַקְדוּשׁ שֶׁאִפִּילוֹ שְׁכַבֵּר הַתְּעוֹרֵר אִפִּילוֹ בְּאוֹפֵן חֲלָקִי אוֹ מְלֵא, לְתַת לוֹ לְעַבּוֹר אֶת מִבְּחַן הַמְּצִיאוֹת, קָטָן אוֹ גְּדוֹל, שְׁבוּ יִקְבַּע הָאֵם זְכָה וְעֵלָה הַשְּׁנָה בְּדִרְגָּה לְמִקּוֹם שְׁבוּ יִרְגִישׁ זֹאת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּאוֹפֵן מוֹחֲשִׁי, וּמַעֲשִׂי אֶת מְצוּוֹתָיו בְּלִימּוֹד תּוֹרָתוֹ בְּאִיכוֹת הַלִּימוּד בְּקַבְּלַת מוֹחִין חֲדָשִׁים דְּגִדְלוֹת, שְׁכָל מִי שְׁרוּאָהוּ יִכּוֹל לְהַעִיד שְׁפָנִים חֲדָשׁוֹת בְּאוֹ לְכֹאֵן. וְהוּא מִשְׁקָף מְצִיאוֹת חֲדָשָׁה שֶׁל בֶּן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו שְׁבַשְׁמִים שְׁזוּכָה בְּשַׁפַּע הַרוּחֲנִי וְעוֹצְמֵתִי שֶׁל יְמֵי הַחֲנוּכָה הַקְדוּשִׁים וְזֶה נִיתָן לְהַשִּׁיג עַל יְדֵי מוֹדַעוֹת לְהַבִּין וְלַהֲפָנִים שֶׁאֵנְחָנוּ נִכְנָסִים לְמַסַּע קֶצֶר בֵּין 8 יָמִים אֲדִירִים שֶׁהֵם סֶךְ הַכָּל 182 שְׁעוֹת שֶׁל קוֹדֶשׁ, שֶׁהֵם "קֶצֶב" שְׁבוּ צִרִיךְ לְלַכְלֵל אֶת דְּבָרֵינוּ בְּמִשְׁפָּט וּבְמִשׁוֹרָה. וְלִנְצֵל כָּל רְנַע לְתוֹרָה תְּפִילָּה וְקְדוּשָׁה אִזְ כִּנְס לְקֶצֶ"ב. וְלֹא אֶכְחָד שְׁבִדּוּרֵינוּ מְדוּבָר בְּרֵמָה אַחֲרַת לְגִמְרֵי שֶׁל מְסִירוֹת נִפְשׁ, שֶׁלֹּא כְּמוֹ הַדּוּרוֹת הַקּוֹדְמִים, בְּעוֹד סוֹפָה נּוֹרָאִית שֶׁל טוֹמָאֵת הַמִּתְיַוָּנִים נוֹשֶׁבֶת לָהּ בְּרַחוּב, טוֹמָאֵת הַמְּכַשִּׁירִים הַטְּמָאִים שְׁכַמְסַפְחַת מֵתַרְבִּים בְּתִירוּצִים מֵתִירוּצִים שׁוֹנִים בְּאִיצְטְלָא שֶׁל מְדַבְּקַת "כֶּשֶׁר",

"מוגן", "תומך כשר", "תומך יצר הרע" "מוכשר" עצם המילה "מוכשר" מעיד שהיה כאן בוודאות דבר טמא ו"הכשירו" אותו כדי שלך המחזיק במכשיר תהיה תשובה ניצחת למצפון הפנימי שלך, וליצר הרע שלך, יהיה לך תירוץ די משכנע להסביר לכולם כמה שאתה זקוק למכשיר הטמא. וכדי שהמצפון הטבעי שלך ירגע קצת ולא יתן לך לראות איך שאתה עומד ליפול למלכודת מסוכנת מאוד שעל פי רוב מסתיימת בכי רע, ופירושה – הרס נוראי של קדושת נשמתך, שהשם ירחם. אבל... כדברי הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים: הָא, לְמָה זֶה דּוּמָה? לְגַן הַמְּבוּכָה, הוּא הַגֵּן הַנְּטוּעַ לְצִחּוּק הַיְדוּעַ אֲצֵל הַשָּׂרִים, שֶׁהַנְּטִיעוֹת עֲשׂוּיוֹת כְּתָלִים כְּתָלִים, וּבִינֵיהֶם שְׂבִילִים רַבִּים גְּבוּכִים וּמְעוֹרְבִים – כָּלֵם דּוּמִים זֶה לָזֶה, וְהַתְּכַלִּית בָּם הוּא לְהַגִּיעַ אֶל אֲכַסְדָּרָה אֶחָד שֶׁבְּאַמְצָעִים. וְאַמְנָם הַשְּׂבִילִים הָאֵלֶּה, מֵהֶם יִשְׂרָיִם וּמְגִיעִים בְּאַמְתֵּי אֶל הָאֲכַסְדָּרָה, וּמֵהֶם מְשִׁיגִים אֶת הָאָדָם וּמְרַחֲקִים אוֹתוֹ מִמְּנָה. וְאַמְנָם הַהוּלָךְ בֵּין הַשְּׂבִילִים, הוּא לֹא יוּכַל לְרַאוֹת וּלְדַעַת כָּלֵל אִם הוּא בְּשְׂבִיל הָאֲמִיתִי אוֹ בְּכוּזָב, כִּי כָּלֵם שְׂוִים וְאִין הַפְּרֵשׁ בִּינֵיהֶם לְעֵין הַרוּאָה אוֹתָם, אִם לֹא שִׁידַע הַדְּרֵךְ בְּבִקְיָאוֹת וּטְבִיעוֹת עֵין, שֶׁכָּבֵר נִכְנָס בָּם וְהַגִּיעַ אֶל הַתְּכַלִּית, שֶׁהוּא הָאֲכַסְדָּרָה. וְהִנֵּה הָעוֹמֵד בְּכָר עַל הָאֲכַסְדָּרָה הוּא רוּאָה כָּל הַדְּרָכִים לְפָנָיו וּמִבְּחִין בֵּין הָאֲמִיתִים וְהַכוּזָבִים, וְהוּא יְכוּל לְהַזְהִיר אֶת הַהוֹלְכִים בָּם, לֹאמֹר "זֶה הַדְּרֵךְ לָכּוּ בּוֹ". וְהִנֵּה מִי שִׁירְצָה לְהֵאֱמִין לוֹ – יִגִּיעַ לְמָקוֹם הַמְּיוּעָד. וּמִי שֶׁלֹּא יִרְצָה לְהֵאֱמִין וְיִרְצָה לְלַכֵּת אַחַר עֵינָיו – וְדָאֵי שְׁיִשְׂאָר אוֹבֵד וְלֹא יִגִּיעַ אֵלָיו. וְהִיוּ הַשָּׂרִים מִשְׁתַּעֲשְׂעִים לְרַאוֹת אִיךָ נִכְנָסִים אֲנִישִׁים לְגַן הַזֶּה וְצוּפִים מִמְּרַפֶּסֶת הָאֲרָמוֹן, אִיךָ מִסְתַּבְּכִים שֶׁם וְלֹא מוּצָאִים אֶת דְּרַכְסָה הַחוּצָה, אֵתָה מִבִּין, זֶה הִיָּה הַשְּׁעִשׂוֹעַ שֶׁלָּהֶם (כִּי לֹא הִיָּה לָהֶם אֵיפּוֹן, בַּר מִינָן) אִיךָ לִיד הַמְּרַפֶּסֶת הַמְּלָכִים וְהַשָּׂרִים יֵשׁ אֵת מְרַפֶּסֶת הַחַכְמַיִם, חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל שְׂרוּמְזִים לְאוֹתָם שְׁבַתוֹךְ הַמְּבוּךְ הַסְּבוּךְ, וְאוֹמְרִים לוֹ: "יְהוּדֵי הַבַּט אֵלָי, אֲנִי אֲכוּוֹן אוֹתְךָ שְׁתוּכַל לְצַאֵת מֵהַמְּבוּךְ זֶה בְּקָלוֹת וּבְבִטְחָה" וְגַם אֲדַאֵג לְךָ שֶׁלֹּא תִגְרַר לְשֵׁם לְעוֹלָם. כִּי תִקְבַּל אֵת הַתְּבוּנָה לְהַבִּין לֹאֵן רְצוֹ לְמִשׁוֹךְ אוֹתְךָ וּבְאִיזָה סוּג שֶׁל תְּכַסִּי מִלְחָמָה שְׂפָלִים הַשְּׁתַמְשׂוֹ כִּנְגַדְךָ, שְׂרוּצִים לְאֲבָד אֵת עוֹלְמְךָ בְּחֵיידְךָ. אִזּוֹ כִּנְגַד כָּל הַמְּרַעִין בִּישִׁין הַמְּתַכְנְנִים לְהָרוֹס כְּמָה שִׁיּוֹתֵר [כְּמַעַט כָּל חִלְקָה טוֹבָה] עִם כָּל כְּלֵי מִלְחָמָתָם, אֲנַחְנוּ נוֹכִיחַ לָהֶם שְׁבַעזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד, שֶׁנִּתְּנָן לָנוּ אֵת יְמֵי הַחֲנוּכָה הַקְּדוּשִׁים הַלָּלוּ כְּדִי לְהַכִּין אֵת עֲצַמְנוּ וְלְצַאֵת מִן הַמְּצַר כְּשִׁידִינוּ עַל הָעֲלִיוֹנָה בְּבִיטְחוֹן מִלֹּא בְּקַב"ה. וְנִרְאָה בְּחוּשׁ שִׁיּוּצָאִים מִשֶּׁם מַחוּזְקִים בְּאֲמוּנָה וּבִיטְחוֹן בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְעֲלִיָּה בְּמַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה. וְדַבֵּר בְּעִיתוֹ מַה טוֹב, הַגְּרָא"א דְסַלְרִי זְצ"ל בְּסַפְרוֹ מִכְּתָב מֵאֲלִיהוּ (ח"ד עמ' 276) הֵבִיא בְּשֵׁם "עֲרַבִי נַחֵל" לְר' דוּד סַאֲרַאקָא זְצ"ל בְּעַל לְבוּשֵׁי שְׂרָד עַל הַשׁוּ"ע וְכֵן גַּם בְּאוֹר הַחַיִּים רִישׁ וִיחֵי ד"ה וִיקָרְבוּ יְמֵי וְגו'. כְּתָב בְּעֵינֵינוּ רָאוּ כְּמָה נִפְלָא... לְחִטּוּף הָרַגְעָה שֶׁל סִייעָתָא דְשְׁמַיָא. וּז"ל – סְנוּלָה הִיָּתָה בְּצִיץ שֶׁכָּל הַמְּבִיט בּוֹ הִיָּה מִתְבִּישׁ מִמַּעֲשֵׂי הַרְעִים וְחוּזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְכֵן הַמְּרִיחַ עֵשֶׂן הַקְּטוּרֶת (עִי' זֶהֱרַ שְׁמוֹת רִיחַ). וְזֶהוּ גִדְרַ כְּפַרְתַּת הַצִּיץ, וְכֵן שֶׁל הַקְּטוּרֶת. וְכֵל זֶה הוּא מִגְּדְרֵי הַסִּיעָתָא דְשְׁמַיָא שְׁבַבִּית הַמְּקֻדָּשׁ. מִי שְׂמוּכֵן לְחִטּוּף רַגְעָה זֶה שֶׁל סִייעָתָא דְשְׁמַיָא הוּא יְכוּל לְבוּא לִידֵי תִיקוֹן גְּמוּר. וְכְתָב הַרְשִׁי"ז ז"ל עַל "וִירָא ה' כִּי סָר לְרַאוֹת" (שְׁמוֹת ג', ד'). שְׂמָה שֶׁהִיָּה מִשָּׁה מוּכָן לְסוּר מִדְּרַכּוֹ כְּדִי לְרַאוֹת "הַמְּרָאָה הַגְּדוּל" שֶׁל הַסְּנָה, זֶה גֵרַם לְכָל גְּדוּלָתוֹ. וְהַעֲנִין כְּנ"ל, שִׁישׁ לְחִטּוּף הָרַגְעָה שֶׁל סִייעָתָא דְשְׁמַיָא וְלַעֲשׂוֹת הַפְּתַח כְּחוּדוֹ שֶׁל מַחֲט" שְׂמַבִּיא לְתִשׁוּבָה גְּמוּרָה, וְלֹא עוֹד אֵלֶּא שְׁחֲטִיפָה זֶה הִיָּה הִיא "פְּתִיחַת הַפְּתַח" הַהוּא, וְהִיא הַצַּעַד הָרִאשׁוֹן הַמוּטָל עַל הָאָדָם. עַכ"ל. הִרִי מְבוּאָר – כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְנַצֵּל אֵת רַגְעֵי הַחִיּוּק – לְחִטּוּף אֵת רַגְעֵי הַסִּיעָתָא דְשְׁמַיָא אֲשֶׁר מִקְבַּל מֵאֵת ה' לְבוּא לִידֵי תִיקוֹן נִשְׁמָתוֹ, לְבַל יִפְסִיד רַגְעִים אֵלּוֹ אֲשֶׁר אֲפֻשֶׁר שֶׁלֹּא יִשׁוּבוּ עוֹד. כִּי הַחֲמִצַּת הָרַגְעָה יְכוּלָה לְהִיָּתֵר הַבְּדֵל מֵהוֹתִי שֶׁל גֵן עֵדֶן וְגַהֲיָנוּם, שֶׁל חֶכֶם וְרִשְׁעָה, רוּחַ עֲצוּם אוֹ הַפְּסֵד שְׁכַנְגְּדוֹ. לְכֵן אֵל לוֹ לְאָדָם לְהַחֲמִיץ אֵת רַגְעֵי הַחִיּוּק, יְמֵי הַחֲנוּכָה הַיִּלְיָגַע חֲנוּכָה, מַה?

לא יזדרז לחוטפם ולתקן נשמתו? ועוד מבואר בדברי הז"ל זוהר משפטים צט. שבעולם הזה – הרבה פעמים ה' מדבר אלינו ברמוז, ולא באופן מפורש, ורק מי שהוא 'חכם לב', שמנסה לחפש ולדעת מה הוא רצון ה' הוא מבין את אותם רמזים, ואילו מי שאינו מבין אותם עליו נאמר 'מי פתי יסר הנה חסר לב', שאינו מבין אלא אם כן קוראים לו ומבארים לו בדברים מפורשים. והסיבה להנהגה זו מבוארת במקום אחר בתיקוני זוהר תיקון ג' מי"א אחרונים שהיא בכדי שהערב רב שנקראים שוטים לא יבינו. עוד אומר המשגיח הגרא"א דסלר זצוק"ל 'מכתב מאליהו' ח"ד, עמ' 275 במאמר 'מרמזין לו ונרמזו' 'דרכם של רשעים היא שלא להשגיח ברמזים הניתנים להם, כך יוצא ממדרש תנחומא שלח לך, ה; הובא בילקוט ריש פרשת שלח רמז תשמב לענין המרגלים, שראו שדברה מרים באחיה ולקתה בצרעת, ולא למדו מוסר. ומעתה לאחר שהובהר הענין, נראה ברור לכל איפה אתה רואה את עצמך? פתי או חכם? הרי שניתנה לנו דרך נפלאה מבושמת בהתדבקות לקדושת ימי החנוכה בהשתפכות הנפש, בהתלהבות אש להבת שלהבת בתפילה מעומקא דליבא בהתעוררות דלתתא שתגרום להבאת התעוררות דלעילא. ולקבל את כל ההשפעות הנפלאות בחג החנוכה.

והנה נראה בעיניי להוכיח כמה פשוט הדבר לראות זאת מתוך הפרשיות שלפנינו, כי הנה רואים את יוסף שהוא צדיק יסוד עולם ותימה גדול איך הביא דיבתו רעה אל אביהם? הנה "לכאורה" ילד שלא מתנהג על פי דרכי התורה הכיצד? אבל אנחנו רואים שהילד עצמו ולא משנה מי זה, יש לו תכונות משלו הטבועות בו, והנה יוסף שכביכול היה נראה "על פניו" שהוא לא מתנהג על פי אמות המידה של התורה הקדושה כפי שחונך, הנה הפך להיות יוסף הצדיק שזן ומכלכל את כל העולם כולו. וזה תימה ותכף נראה איך הכל מתיישב בדרך נפלאה. אז כדי להבין את הרמזים הללו ולזכות לחטוף את סיעתא דשמיא בימי החנוכה צריך לדעת שקודם כל צריך להסיר את הגאווה והנגיעות והעקשנות נגד ה', להתרכז בנקודת האמת הפנימית שבלב, ואז האדם מבין את הרמז שבא מה'. וכתב הגרא"א דסלר זצ"ל יסוד גדול ונפלא, כי רק אחרי שהגיע אל האמת מדעתו – היה יכול גם לראות את הרמז שרמז לו השי"ת. וכן בכל בחירה ונסיון, לאחר שמחליט, מרמזין לו מן השמים היכן היא האמת. אם יביט במבט האמת – ירכז עצמו לאמת – ימצא את הנקודה הנכונה בודאי. אך אם מבטו מודרך על ידי היצר הרע – נעלם הרמז ויפסיד את ההזדמנות הפז שקיבל.

ובאמת תמיהה גדולה הייתה לי במשך שנים ולא זכיתי להבין כיצד זה שיוסף שהוא צדיק יסוד עולם כתיב ביה ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם אכן קושיה שהטרידה אותי הרבה זמן כי זו סתירה מן הקצה אל הקצה. ותהילות לאל עליון מצאתי מרגניתא טבא במכתב מאליהו חלק ב עמוד 228 שנתנה מרגוע לנפשי, ושמתתי שמחה גדולה הרב דסלר זצ"ל שהביא בשם הרמב"ן ובשם המהר"ל הסבר נפלא לתרין את הקושיה, אמנם קצת עמוק אך אשתדל להסביר כי ה' הטובה. מצד אחד נאמר על יוסף והוא נער את בני בלחה עושה מעשה נערות והמהר"ל כתב שהיה נער ולא זכר אחרית דבר פירוש שהוא נער ולא הבין את הנולדות. (שהיא מידת הצדיקים) ומאידך הרמב"ן כתב ועל דרך הקבלה יעקב יוסף, יעקב הוא הכרוב וגם יוסף הוא הכרוב, פני רביא פירוש שהשווה בניהם. והיו כלולות בו ביוסף כל מעלותיהם של אחיו, שכל מידות השבטים היו בו: בכורתו של ראובן, מלכותו של יהודה, נבואתו של לוי, חכמתו של יששכר. וזאת כי היה בחינת יסוד הקרוי "כל" שהכל כלול בו. דעת שישה אכסדרין, ועוד שהיו בו ג' מידות: בן תורה, נביא, ואת אחיו הוא מכלכל. והמגלה עמוקות באופן קעו מסביר בטוב טעם שיוסף הוא נער בסוד מטטרון, כי מטטרון נקרא נער חנוך, והשם של הוי"ה הוא במספר קטן י"ז כמנין טוב כדאיתא (בא"ב דרבי עקיבא) ומשמעותו גילוי שמו יתברך בעולם הזה השפל. ויוסף הצדיק נקרא טוב, ויש לו גם בחינת חלק יעקב ורחל, דהיינו

התיקון למטה. אז יש ליוסף שתי בחינות כאלה בסוד טוב למעלה וטוב למטה. טוב למטה – גילוי כבודו יתברך בעולם הזה, וטוב למעלה – גילוי כבודו יתברך בעולמות העליונים. וצדיקים במדרגתו של יוסף הצדיק שטרודים כל הזמן בתורה ובעבודת השם, ואינם חושבים בענייני העולם הזה כלל. במצב שכזה עלולים להכשל חלילה בעבירות של עשית נזק והנאות אסורות, וברור וודאי שלא במזיד חלילה. אלא בבחינת אונס. ולכן שומר השם יתברך על הצדיקים הללו, בשמירה מיוחדת של סיעתא דשמיא. מבחינת "ומה בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן [חולין דף ה:]" אצל השם יתברך רצה שתסובב ירידת בני ישראל למצרים על ידי שיהיה יוסף מלך שם באופן שבהתחלה יהיה עבד, ורק ואחר כך יעלה למלכות, ובגלל שהיה צורך להנהיגה השמימית שכך יהיה, בדוקא סילק השם יתברך מיוסף הצדיק את השמירה הרגילה הזאת לצדיק במצבים כאלה. אבל יוסף מצידו היה דבק ומעמיק בהשם יתברך, וכל מחשבתו שהוא צריך להיות מלך, כי כך הבין שזה רצונו יתברך, מהרמזים הרבים ששלח לו על ידי החלומות והנהגת ה' איתו, ולכן נהג כפי שנהג, ולא הרגיש שלא היה מן הראוי שיספר את חלומותיו לאחיו שיביא את דיבתם רעה אל אביהם, ופירושו, לא שראה אותם עוברים עבירות, אלא שחשד אותם, וחשב לעצמו שהוא מחוייב לספר לאביהם כדי שילמדו ויתקנו מעשיהם, ולא חלילה לקטרג עליהם. כי יוסף היה אחוז בדביקות בהשם יתברך. ובאמת שכך מפורש בירושלמי בריש מסכת פאה הלכה א' "שחשדן", והוא יוסף טעה בעניין, שרק מי שאינו מבין את עניין הנולד טועה בו, אבל זה לא מפני שהיה ראוי לכך אלא מפני שסולקה ממנו הסיעתא דשמיא לפי מדרגתו האמיתית רק לפי טעה ולפי הצורך ומנעו ממנו מן שמיא. ונמצא שאין כאן סתירה כלל כי מה שנקרא "נער" זה מצד עצם קדושתו, קדושת מדרגתו, ודווקא בגלל זה לא הרגיש בעניינים המכונים "מעשה נערות" כלומר המעשים מצד החיצוניות או איך יראו בעיני האחרים. והרי נתבאר לנו שמתוך חסרונו גילתה לנו התורה את עוצם מדרגתו של יוסף שהיו תלויים בו גילויים של עולם מלא.

עם כל הרצון הטוב, ברור שלא נוכל להספיק לכסות את כל מצוות החג רק מזעיר ועל דרך חטוף ואכול, שזה רק כמה גרגרי קדושה שנתחזק בהם בעזרת השם לכבוד השם הנכבד והנורא. וחילקתי את החיבור הזה לארבעה חלקים על דרך הפרדס הידוע שהכל כלול בו, החלק הראשון יעסוק בפשט הדברים הנראים לעין, החלק השני יבהיר את עניני הרמז, החלק השלישי הדרש, ובחלק הרביעי אנסה להסביר את ענייני הסוד הקשורים בחנוכה עד היכן שידי יד כהה מגעת, בחסדי ה' עלי. והוספתי חלק חמישי כעין מדריך למעמד ההדלקה הכולל הכנה הנצרכת מתפילת ערבית של ליל החג הכוללת בתוכה תפילות בקשות וכלים שיתנו כח לשלהב הנפש הכמהה להדבק בשם יתברך שהכל זה רק מתנות ממנו. והוספתי קצת חידושי שנתחדשו לי, ובצאתי מן הקודש אפרוש כפי ואודה להשם יתברך על כל הטוב אשר גמלני. בקשתי מהקוראים היקרים, להשתדל להפנים את הדברים מבחינת "ברוך אומר ועושה". ולהתפלל עלי יצחק אריה בן טובה לרפואה שלמה רפואת הנפש והגוף שאזכה לצאת מהמחלה הקשה שפקדה אותי לפני כחצי שנה, ולמרות שאני רואה וחש את הסייעתא דשמיא הגדולה שהשם יתברך שולח, אבקש בקוראי היקרים להתחנן ולהרבות בתפילה לרפואתי השלמה ובפרט בימים קדושים אלו, והמברך יתברך בכל מילי דמיטב. באהבה ממני יצחק אריה בן טובה הי"ו.

מנהג קדמונים להספיק צרכי התנוקות בימי חנכה

ומנהג חסידים הראשונים לבטל תלמוד תורה בשמונת ימי חנכה להתעסק בצרכי התלמידים ותנוקות של בית רבן האביונים להחזיקם די מחסורם אשר יחסר למו, לחם לאכל ובגד ללבוש לבל יצטרכו בשאר הימים להבטל מפתגמי אוריתא, ולהזהיר על מלמדי התנוקות להתחזק ולהיות נאמנים במלאכתן מלאכת שמים, גם להטיל חלשים על עשירי עם מי ומי יהיו מחזיקים על שלחנם בחורי חמד תופשי התורה באחד מבני ביתם, וכל זה היו מתעסקים בימים אלו ביותר מטעם האמור שמים אלו נזכרים ונעשים על תרין סמכי קשוט לתקן עון דאינון סמכין דחלשין.

בענין כבוד תלמידי חכמים ותמכין דאוריתא

עם היות שכל פעל אלהים למענהו והאלהים עשה שיראו מלפניו, בכר הקיש מוראו למוראת חכמים וידועים יראי ה' וחושבי שמו, וכבר בא רבי עקיבא ודרש את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים כי השוה הכתוב כבוד תלמידי חכמים לכבוד המקום ומוראם למוראו, ונצטוינו לתומכם ולהחזיק בידם ככל הבא בדינו, העשיר לו ירבה, והדל לו ימעט, למען לא תשתבח תורה מישראל, והוא מאמר "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", אשר לא ילמד לא נאמר אלא אשר לא יקים כי הבלתי מחזיק בידם קאי בארור. ב"מ

אזהרה למדליקין גר חנכה בכלים פחותים

ואשר הן כל ראתה עיני רבים מעמי הארץ ומאציליה יותר מהם מקלים ביקר תפארת מצוות ה', ואשר הן לו גרות בסף חושש עליהן מחט"א וגרעון כסף שלא יבלו ויאבדו, ובחרו להיות כל איש דולק בביתו בגרות חרש או מתכת פחותי הערה, והגרות כסף ישים אותן על הנס עם יתר כלי חמדתו בנסרים להראות העמים והשירים את יופים.

ועושה אלה לו ימוט לעולם ועל ככה בעלי בתים יורדים מנכסיהם, ולא עולים על פי מרבים כבודם וממעטים כבוד שמים, כי מהראוי למי שהטיב עמו הקדוש ברוך הוא חסדו, הון ועשר בביתו שלא יהיה כפוי טובה בטובתו של מקום, המעדיף טובו עליו ולשמת במעשה המצוות, ולא יחשב את כל הון ביתו אצל רצון הבורא אפלו על קלה שפקלות ולהראות בה חביבות המצוה שזהו עקר העבודה האלהית. ובכן באותה מדה ייטיב האל ברוך הוא לעשות עמו חיל והוא לקיים את המצוות מעשר, הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד כי כך היא המדה, לעוברי רצונו מעשר סופם לקיים מעני וכן בהפך, ולעשיר יהיה שכרו כי לעולם לא ימוט זכר עולם יהיה צדיק.

ויתן הודאה ושבת לאדון הכל שזכהו במצוה ההיא ויעשה אותה באהבתו ובחבתו ויאמר, מה אני ומה תני והלואי אעבד בכל כחי וגופי וממוני ביום ובלילה ואשיג צד מה רצונו וחפצו יתברך שימצא נחת רוח בעבודתי ומעשה ידי אחר כל ההכעסות אשר הכעסתינו גם כעם במעללים אשר לא טובים

ומעביר רצונו בכל עת ובכל רגע, והוא האריך לי אפו והחניני וקנימני לחיים טובים ולשלום ואיננו מקפח מוזנותי ומזכותי ביד עונוי ופשעי ואיך אני לא אכיר בטובו הגדול ובגמולו השלם, וכשיבא לידי מצות ה' גדולה או קטנה אעבד בכל כחי וחילי בעשיית המצוה ההיא בכל לב ובכל נפש. וכשיסתכל בזה אם בעל נפש הוא בלבבו יבין ליראה את השם הנכבד והנורא ולכבד את ה' מהונו במעשה המצוות ויתנאה לפניו במצוות לעשותן באפן הנאות כאשר תשיג ידו, וקרנו תרום בכבוד כי כך הוא המדה כי מכבדי אכבד, יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

שראוי להרבות השמחה בר"ח ושבת שחל בתנכה

וכן שבת וראש חדש שחל להיות בתוכם ראוי להרבות השמחה בהם כי אף עליהם גזרו בגזפר לעיל, ואף בכל שמונה ימי חנכה ראוי לשמח בהם כמועדי רגל בשמחה של מצוה כי מבלעדי הנסים שנעשה בהם גם באלו הימים היתה חגבת המזבח, והעושה סעודה בכל יום משמונת ימי חנכה הרי זה משבח.

להזהר ביותר בימי חנכה מכל הטא ועון

ויראי ה' וחושבי שמו יזהרו לבלתי נתון ק"צף למאריהון דדינין בקרב הימים האלה חס ושלום בשום עון אשר הטא פן יתן מקום לשפחה חרופ"ה הטמונה בנקבא דתהומא רבה עד נצח לא יראו אור וכדב אורב יארבו לדם לנפש החוטאת למצא מקום אחיזתם להחליף את בהם, וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון אחר המטים עקלקלותם לב כסילים בבית משתה בשמונת ימי חנכה אשר לא הקבעו כי אם להודות ולהלל בהם אל המקום ברוך הוא, ברוך האל המושיע בגזפר לעיל.

חיוב ההודאה בזמן הזה

והנה אמת נכון הדבר כי הגם שבכל הנסים אשר נזרא תהלת עשה פלא עם ברואי בכל דור ודור ויהיו לגם, הדבר ההוא מטל חובה על אותם הפרטים בעלי הגם לגמר את ההלל ולברך ברכת ההודאה ולא על זולתם. הנה נסים והפרקן אשר נעשה לאבותינו בימים האלה ובזמן הזה וכן בימי החנוכה שנו ושנו משאר הנסים שהגם שאבותינו נס"ו ואינם, אנחנו אלה פה היום חל עלינו חובה לגמר את ההלל על עזוזו ונפלאותיו אשר עשה לאבותינו ובכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצוקה ההיא על דרך שאמרו בגם יציאת מצרים כמו שישנו חכמים בלשון המשנה, חיב אדם להראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים ולפינן לה מקרא בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים, וטעמו ונמוקו עמו על דבר כי אלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים עדין אנחנו ובנינו וכו'. וממנו תוצאות חיים ללמד לאדם דעת להודות להלל לשמו ותברך על נסיו ועל נפלאותיו אשר עשה לאבותינו בעל כל אשר גמלנו ה' ממש לנו בעצמנו, וכמו שבנסים המיוחדים לנו אנחנו מיחסים ההודאה חוזרת אלינו בן בגם הקדום בימי עולם ובשנים קדמוניות אף על פי

שהנסים ההם נעשו עם אבותינו חל עלינו חובה אפן ההודאה המשפחת מתיחסת אלינו ונאמר לפניו הללויה, כי אלולי נפלאותיו עם אבותינו אנהנו לא באנו לעולם בכעס אויב אשר אמרו לנו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד, באפן שבכל דור ודור חל עלינו חיוב ההודאה כאלו אותו הדור ממש היה נגאל ורב טוב לבית ישראל. וזה מאמר הנביא חסדי ה' אזכיר תהלת ה' כעל כל אשר גמלנו ה' ורב טוב לבית ישראל אשר גמלם ברחמיו וכרב חסדיו, להורות נתן אפן חיוב ההודאה והחלק המשפח ממנה שמחייב כל איש ישראל לשער בעצמו בהגיע תור ימי הנסים והפרקן כאלו הוא יצא מצוקה וצרה ההיא, ולכן אמר חסדי ה' אזכיר תהלת ה' אשר עשה בימי עולם ובשנים קדמונים, כעל כל אשר גמלנו ה' ממש לנו בעצמינו וזהו כעל בפ"ף הדמיון להיות מניחים ההודאה חוזרת עלינו, מפני אף כי רב טוב לבית ישראל אנהנו אלה פה היום בנפלאות אשר גמלם ברחמיו וכרב חסדיו להם לאבותינו כאמור בספרי המפרשים.

ונוסף עוד אשר חכמים הגידו: "הרגיל בגר הנכה הוין לה בנים תלמידי חכמים", כי כמו שגרות הללו מוסיפין והולכים להורות הפר עצת אויב וכי אין תורה פוסקת מישראל נצח סלה ועד, בן באותה מדה הוין לה בנים תלמידי חכמים ולא תשכח מפני זרעו, וכמו שגרות אלו מוסיפין והולכים כך יהיו לו בנים תלמידי חכמים שמדתם להיות מוסיפין והולכים, אשר אמרו זקני תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם.

הברכה על הדלקת נרות כיצד תהיה וכבר ידעת שיש חמשה תנאים למצוה שהם: המעשה, הדבור, הכוונה, המחשבה, והשמחה, ואם מדבר באפן שאינו רומז על הכוונה ואינו מכון לכוונה אין זה מן הראוי לכתחלה לעשות בן אלא אם בן לא ידע או קפץ וברך שאז אמרינן לה בדיעבד יצא בדרבותינו הפוסקים. אבל פקח עיניו והתבונן כיצד נראה אדם שבחר להדליק נרות חנכה כשיטת מהדרין מן המהדרין אך בברכתו יצא ב...דיעבד. והרי זה חוכא ואטלולא ובדיחותא דרקיעא. ולכן הירא את דבר ה' יחפש חפוש מחפוש ויתאמץ להכין את עצמו לפני הגיע זמן ההדלקה ויכניס בלבו שמחה עצומה וכסופים ונגעושים לאביו שבשמים וירפו רצונו לעשות נחת רוח לפניו יתברך. הדבר הראשון שיקפיד עליו זה לברך בנתיחותא לאט לאט מלה במלה באפן ברור ויכון להוציא את השומעים ידי חובה ואם צריך להתאמן על זה בעצמו לפני בני הבית או כל היכי תמצוי וכדי לכלל בברכה את כל חמשת התנאים שזה צריך הכנה ותרגול, וללא הכנה ונדאי שהיצר ינצל זאת ינסה בכל דרך לבלבל אותו או על ידי מי מבני המשפחה ששופך את השמן מבלי משים, זה כדי לנסות את המברך, ואם הכין את עצמו אזי לא יתרגז כי הכין את עצמו לכך ומודע לכל תרחיש שהיצר ינסה להפריע לו. אלא יבין שיש כאן הזדמנות נפלאה מן שמיא לתת לו שפע עצום אז אל תחמיץ את זה ויתמלא שמחה עצומה בלבו, שהשם יתברך מנסה אותו כי השם יתברך רוצה שיצליח להתגבר על הנסיון ויקבל את שפעו השנה בזכות. כדי להשפיע עליו שפע עצום בגשם וברוח וההכנה זאת הרי היא לו כקרח הצלה מידי היצר המצר. ולענין הברכה אני לא אומר כל אחד לפי

דעת רבותיו ואל תטש תורת אמוך, אבל יזהר שלא ישליך הברכה מפיו במהירות, כי בלע מצה יצא בלע תפילה או ברכה – לא יצא, אך כמשל מכון הפסנתרים המומחה שיודע בדיוק כל קליד בפסנתר איזה צליל צריך להפיק, ובאיזה עצמה ומהו ארכו ורחבו, ואם יצא מן האזון הרי זה צורם לו באזנו, נורא. וכך גם בברכה אם אינה מכוננת, עם כל תנאיה, כבר יצאה מהאזון המקורי שלה, ואז איכותה נפגמת ויורדת דרגה ובהינתן הלכתחילה של המהדרין מן המהדרין כבר אין כאן. ולכן הרוצה שברכתו תהיה מכוננת כראוי משבחת ואיכותית שתעלה לרצון ה' יתברך, מוטב יעשה כדעת רבנו האר"י ז"ל שכתב המהרח"ו בשער הפונות דף קח ע"ד "תכון בראשי תבות להדליק נר חנכה הוא שם קדוש הנקרא נח"ל היוצא מראשי תבות נוצר חסד לאלפים ולאפוקי מגרסת הירושלמי [ספר פרק ג' הלכה ד'] רב אמר ברוך וכו' אקב"ו על מצות הדלקת נר חנכה. והיא מחלקת הירושלמי והבבלי שכתב [שבת דף כג.] שיש לברך להדליק נר של חנכה ולא על הדלקת גרות, שהרי בתוספת תיבת "של" מקלקל את ראשי התיבות ונחל... כבר אין כאן. ובחלק הברכות בעמוד 23 סודר מחדש כל סדר הברכות במעמד ההדלקה הקדוש.

לבאר מהו ענין תקון ההוד. ומעתה תבין מדוע גזרו היונים על המלה? כי רצו לעכב את החמשה חסדים היוצאים מן היסוד, ובאיזה כוח? בכח הערלה הסותמת וכשיש ערלה שמכסה את היסוד אז הסטרא אחרא לוקחת כוח, כי אין כוחה אלא מן הסתומים ומאחזות בספירות לינק מהם, וכל אחיזתה אינה אלא בספירת ההוד בסוד כל היום דו"ה. ונמצא שהיו רוצים היונים לפגם בספירת ההוד וכשגברו בית השמונאי, אז נתבטל הקטרוג ונתקן הפגם. ולכן התקון הוא בהוד שנתקן על ידי מתתיהו ובניו שהיו חמשה חסדים היוצאים מן היסוד, שפשעם מתגברים, הסטרא אחרא נחלשת, ואינה יונקת. כך כתב הרמח"ל בקצור הפונות דף קלו. אך תקון ההוד לא התחיל מזמן החשמונאים אלא הרבה לפני זה בזמן שמואל הנביא שהתחיל לתקן את ההוד [שער הלכות פרישת תולדות דף לו ד"ה וסוד] אך שמואל הנביא תקן גם ההוד וגם הנצח, אך לא לגמרי, וזהו שקול כמשה ואהרן שהם נצח והוד אמנם עדין עוד לא נתקן לגמרי עד שבאו בני השמונאי ותקנו אותו במלחמות שעשו אבל לא נתקן עד שמונה ימים של חנכה ולכן היו שמונה ימים שבהם עד ההוד.

אל תחטאו בילד לא להפך את הילד למתיון, חנכה מלשון חנוך שצריך לחנך את דרכו של הילד בשמן טהור וזה כולל כמה ענינים מאוד אקטואליים לזמננו, דבר ראשון: כל הטכנולוגיה המתפתחת בדחיפת היצר בצעדי ענק ובתוכם כלול המדע והחכמה היונית והרי זה ברעל וכאדם מפעפע שנכנס במוחו של הצעיר, כשהשמן הזה נגוע בתרבות הגויים שליחיו המתיונים בני זמנינו של היצר הרע עם החנוך "שלא כהלכה" באור שבא ממקור טמא ממוחם של גויים כופרים בעלי יצרים ודמיונות של עבודה זרה שהשם ישמר, על ידי חנוך שכזה נעשה מהילד מתיון שהשם ירחם, פשוט לוקחים ילד יהודי ועושים ממנו מתיון. ואפלו שנשאר ישראל כי "ישראל אף על פי שהטא ישראל הוא" אבל

בתוצאה משמנים טמאים אלו הוא בוחר להיות מתיון. וכאן טמונה הסכנה האמתית שהרבה הורים לא מרגישים כיצד קרה להם שהילד שלהם הפך למתיון ממש מתחת לאפם, כי לכאורה על פניו, אין שום חלוק בין האור שבא משמן טהור לבין השמן שבא משמן טמא, שהרי ידוע שגורסא דינקותא לא שוכחים אף פעם, אבל לכאורה ישאלו השואלים הרי אנהנו במחנה הקדשה ואין לנו קשר לחנוכה הקלוקל. אז איך נגרם הקלוקל הזה אצלנו? ולאילו התשובה כאן בצדקה. שבתחנוד לא צריך להאכיל את הילד בכפית, פירוש הוא לומד מסביבתו ומפיק לקחים מהתרשמותו, ולכן תז"ל הקפידו מאוד על הדוגמה האישית, שזה יותר מכל חנוכה אחר, כי אם הילד רואה שהוריו לדגמא משפצים את הבית ובוחרים קרמיקה חדשה ועיניהם נוצצות ובורקות, בהתרגשות גדולה, הרבה יותר מאשר הוא רואה את אבא שלו כשיושב ולומר, אז הוא כבר מבין בעצמו שזה הרבה יותר חשוב חלילה מהתורה הקדושה, ואחרי שלמד זאת והש בחוש הממשות, כבר לא יועילו שום טענות ומוסר. שכבר קבע זאת בדתו. וזה הארס היווני שכבר התחלחל אצלו והשינויים שבהתנהגותו ובתפיסתו יבואו, זה רק עניין של זמן למרבה הצער, אבל אסור להתייאש, ואם יש מודעות לזה ניתן גם ניתן לתקן את אשר עיוות, לעשות התעוררות דלתתא שיגרום להתעוררות דלעילא ומן השמיים ירחמו והשם יתברך יעזור שיהכל יבוא על מקומו בשלום וישאר לנו רק להודות ולהלל בשמחה עצומה. וכאן המקום להביא מזור ותרופה ותקוה לכל מי שנפגע בזאת הרעה לצאת מחשיכה לאורה של תורה על ידי ימי החנוכה הקדושים הללו בתפילה בדבקות

הרעה החולה של הדור ותקונו וראה נפלאות השם יתברך איך נרמז לנו בדורנו האמלל כיצד לנהג ולהתמודד עם הרעה החולה של הדור והדברים עתיקים וכן מובא בזהר של פרשת השבוע (יום חמישי הזה) פרשת וישב דף ק"צ: וזה תרף דבריו: שהאדם שמשתדל בתורה ועושה את המצוות שזאת מלאכתו בעולם הזה ועבודת האדם היא עבודת הקדוש ברוך הוא. אז צריך האדם להיות תקיף כמו אריה מכל צדדיו כדי שלא תשלט עליו הסטרא אחרא ולא יוכל לפתות אותו. מה כתוב ש"אין איש" ופרושו שאין מי שיקום וילחם עם היצר הרע כראוי, וזהו דרכו של היצר הרע כשרואה שמי שמעיו לבוא להלחם עמו, מיד "ותתפשחו בבגדו" לאמר שכבה עמי ותתפשחו בבגדו, פרוש כדי שיוכל היצר הרע לשלט עליו למי שמתקשט ומסלם בשערו... שהשם יצילנו, וימי החנוכה ראויים הם להגן ולהרבות קדושה וטהרה.

ומה יעשה הנער ולא יחטא אם רואה שכמעט כלם סביבו עסוקים ראשם ורבים בתוך המכשיר "הכשר" "המכשר" "התומך בשר", "המוגן" (104) = גהנום (104), ווצאפ (184) = הלעיטני (184), תגיד... זה לא מזכיר לך משהו הממ... בן שעשו נמשל לחזיר שנאמר (תהלים פ') "יכרסמנה חזיר מיצר", החזיר הזה כשהוא שוכב, פושט טלפיו לומר: "ראו שאני טהור!" כך אלו – גוזלים וחומסים ומראים עצמם בשרים, אבל את טלפיו הטמאים אינו מראה, ומה נאמר לנער השואל אם בארזים נפלה שלהבת מה יגידו אזובי הקיר? נורא ואים, הנה לצערנו למול עינינו פסחה המספחת במחננו הקדוש המכלה כל חלקה טובה, ומי יהיו לעמד ולעצר את הכל ולומר די! עד כאן. וכאן המקום לזעק ועקב

מעמקי הלב: "אחינו בני ישראל התעוררו והטהרו וחסירו אלהי הנכר כדאמר יעקב אבינו. ורש"י כתב שיש בידכם משלל של שכם, והטהרו מעבודת אלילים. ועל זה כתב הרמב"ן שיסירו את אלהי הנכר מפני קדשת ארץ ישראל שהיא נחלת השם המיוחדת לשמו יתברך ולא תסבל ארץ ישראל עובדי עבודה זרה. ובפרט בהכנה לקבלת משיח צדקינו, ואם תשאל את עצמך האם כל הטכנולוגיה הזאת, הרתוק למסכים לא עבודה זרה היא? ודאי שבן, אז ביצד מעיזים להכניס את היצר הרע הזה לפלטיין של מלך? אם כן ראינו את גדל האסון החרבן והקלקול שנעשה מהמתיונים הללו, אך מה בכוחנו לעשות כדי לתקן ולו מעט מן המעט? האם שיהי בכלל בדור שלנו להפיח רוח טהרה מחדש ולהתגבר על אויבנו מבית ומחוץ? והתשובה לעניות דעתי, בפרוש בן. ואמר לכם שדוקא בהנכה שהראה הקדוש ברוך חביבות יתרה לבניו שהרי התרה טמאה בצבור ולכאורה לא היה צריך שום גם, אך הקדוש ברוך הוא, ישתבח שמו, שידד מערכות הטבע ושלח הצלה פלאית לבניו אהוביו, אם בן כעת שהגיע זמן חג הנכה שבו האור דקדשה מתנוצץ ומתגבר, הרי זאת הודמנות נפלאה לנצל את הזמן הקדשה הנפלא הזה, ולהתקדש כמה שיותר. ב יותר שאת וב יותר עוז, עזות דקדושה. לכן יעשה כל אחד כחכמתו יכין (כי הכל תלוי בהכנה) את בני משפחתו בפרט הילדים הקטנים אבל גם הגדולים להידון הנכה או חדושי תורה ושירים ותשבחות להשם יתברך על כל הניסים והטובות אשר גמלנו, ויכין להם פָּרְסִים או ממתקים להמתיק להם את התורה ואת מצוותיה ולאהיב את המצוות ותורתו על כל משפחתו, ולהרבות בשמחה עצומה על שזיכנו הקב"ה להודות על כל חסדיו שמרעיף עלינו, אמנם לא תמיד מכשרת הקרקע לעבודת הקרוב והצנתת הניצוץ היהודי, אך בסיעתא דשמיא המכין עצמו ומתחנן לפניו יתברך שיעזר לו להצליח במשימתו החשובה ובעזר השם יראה כל אחד הצלחה גדולה בזכות אור גרות חנוכה וקדשכם.

איתא במדרש (בראשית רבה פח ז') "ולא זכר שר המשקים" וגו' כל היום הנה מתנה תנאים ומלאך בא והופכן וקושר קשרים ומלאך בא ומתירן אמר לו הקב"ה אתה שוכחו ואני לא אשכחתי וה"ד ולא זכר שר המשקים ד"א שר המשקים שכתך ואני לא אשכחך, מי הנה מחכה לאברהם ושרה שהיו זקנים שיוולד להם בן? מי מחכה ליעקב שעבר במקלו הירדן שיפרץ ויעשיר? מי הנה מחכה ליוסף שעברו עליו כל הצרות האלו שיהיה מלך? מי הנה מחכה למשה שהשליך ליאור שיהיה כמו שנהיה מי מחכה לרות שיהיה גרה שחזרה למלכות ישראל? מי מחכה לדוד שיהיה מלך עד סוף הדורות? מי מחכה ליהויכין שיצא מבית האסורים? מי מחכה לחנניה מישראל ועזריה שיצאו מתוך האש? מי מחכה לישראל בימי המן שיצילם הקב"ה? מי מחכה לגלויות שיהיו לשם ולתהלה? מי מחכה לסבת דוד הנופלת שיקמנה הקב"ה שנאמר (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סבת דוד שיהיו כל העולם אנדה אחת שנאמר (צפניה ג) כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד:

מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים, מסכת סנהדרין דף צו:

ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי [צמתי * בקריאתו לפי המסורת] צמתי חסר א' רמז לרע שתצא נשמתו בא' שהיא אחד, וברגע שנשמתו של רבי עקיבא תעבר מסיסרא ליעל, הרי שסיסרא אבד את זכות קיומו ולכן אמר צמתי חסר אלף שהרגיש בכך אבל לא ידע שאבד זכות קיומו, וכתב הרמ"ע מפאנו בעשרה מאמרים חקור הדין ה' יא, שבתוך ילילותיה של אם סיסרא היתה חבויה בכי וצעקת השכינה הקדושה שלא יאבד סיסרא לפני שתעבר נשמות היוחסין שהיו גנוזים בו בעמק הקלפות, כי לשכינה הקדושה אכפת מכל ניצוץ קדושה שיש בעולם כי לא ידח ממנו נדח. ובראש השנה שאנחנו שומעים מאה קולות השופר, וסודו שבא לעורר את הניצוץ הקדוש שיש בכל אחד ואחד להתעורר ולהתקרב לאביו שבשמים. וכאן אנחנו רואים את הצער שיש לשכינה הקדושה על הניצוץ הקדוש גם ברשע בזה גדול כמו סיסרא, וכל המטרה היא שאותו ניצוץ קדוש יצליח להשתחרר ממאסרו שהיה כלוא שם, ולאחר שהשתחרר, אז כבר אין צורך באותו "מארת" הטמא. כי ראינו שניצוצות קדושה הגדולים ביותר נמצאים שם בעמקי הקלפות, כגון: רבי עקיבא, רבי מאיר, אונקלוס הגר, ונשמת משיח בן דוד בסוד הפסוק "להוציא יקר מזולל". ואל תתמה על הדרך בה בחרה הנהגה השממית כי כך רצו להוציא נשמות יקרות בדרך לא דרך, והכל לטובה ממנו יתברך ויתעלה שמו.

איתא בילקוט שמעוני . שופטים . רמז מד ותכסהו בשמיכה. שלשה הם שפלטו מן העבירה ושתף הקב"ה שמו בשמן ואלו הם יעל ויוסף ופלטי. יוסף מנין עדות ביהוסף שמו מהו ביהוסף שמו יה מעיד שלא נגע באשת פוטיפר. יעל מנין ותכסהו בשמיכה מנו בשמיכה רבנן דכהכא אמרין בסודרא. ורבנן דתמן אמרין במשיכלא ארשב"ל חזרנו על כל המקרא כולה ולא מצינו דבר ששמו שמיכה ומהו שמיכה שמי כה שמי מעיד בה שלא נגע בה אותו רשע. פלטי מנין כתוב אחד אומר ושאל נתן בתו לפלטי בן ליש וכתוב אחד אומר לפלטיאל מאן נסב פלטי ויהיב פלטיאל אלא אל מעיד עליו שלא נגע במיכל: מגלה עמוקות אופן פח

ימי הנוכה נזכרים ונעשים לתורה יותר משאר ימים

והימים האלה נזכרים ונעשים לתורה ולתעודה יותר משאר הימים אשר אמרו לבטל מישׂראל תורה ומצוות ונגברה הערלה ובטלו ממנו חדש שבת ומלה, ועצום עשה דברו והפר עצתם וקלקל מהשבותם למען לא יכרת בריתו ותורתו מאתנו וזכרם לא יסוף מזרעינו.

ובברכה שניה, "שעשה נסים לאבותינו" וכו' אנהנו חוזרים וממשיכין לה לאור באור פני מלך חיים אורים גדולים ומעולים מן הברכה הראשונה, כי על בן יאמר בנסחתה שעשה משה ש"ע נהורין אשר יהיו למאורות בה, ועל בן על רמז זה, נכון להדליק נר הנכה על ידי נר של שען"ה אשר שם רמז והן מספר ש"ע ו"ה להמשיך הש"ע לו"ה, קב"ה ושכינתה, אלא שהנרות עצמן צריכה להיות בשמן מפני הנס שנעשה בו סוד שמן משחת קדש כנודע.

ואחר כך מברך שהחנינו כדי להמשיך מאותו השפע על האדם המברך, ואחר כך אומרים הנרות הללו וכו' קדש הם להגיד יקר תפארת הנרות האלו במקום רמיזתן, ולהורות נתן בנסחו איזהו מקומן של נרות הללו באמרו הנרות הללו קדש הם כי זרע קד"ש מצבתן בסוד שמן משחת קדש כאמור, וגם רוצה לומר קדש הן כי בקדשתן הן עומדין ואין הדינין וגבול הרשעה יגשו לינק מסוד תנחומיה חס ושלום, וכן בדין כי הנה אנהנו בני מלכים אין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד הארה בעלמא אל ה' ויאר לנו וכל שבן כי לא יהיה אחיזה ויניקה חס ושלום באורים גדולים אשר משכנו על ידי ההדלקה.

מאמר עמוק מי ימצאנו שמסביר רבינו זצ"ל המגלה עמוקות אופן פו אמרו רז"ל בפרק ערבי פסחים (פסחים דף ק"ח:): ואמת ה' לעולם (תהלים קיז ב), אמרו דגים שבים כשפרע הקב"ה לשר של ים מה שלקה ממנו במרכבות פרעה וחילו שהיו שש מאות רכב, אחר כך נתן לו לשר של ים תשע מאות רכב ברזל בימי סיסרא (שופטים ד יג), והוסיף לו שלישי מלבר ונחל קישון היה ערב, ומבואר בפסוק ענין זה מה שכתוב אחר כך ושלישם על כלו (שמות יד ז), ר"ל שהקב"ה פרע לים שלישי מלבר. וטעם הענין שנפרע באותו דור, רזא עילאה הוא ורזא דגלגולא שנתהפך האופן, בסוד ויסר את אופן מרכבותיו (שמות יד כה), יועץ נעשה מלך והמלך שר צבא, ונתקיימה באותו דור אש"ת חבר כחב"ר (שבועות ל' ע"ב), ז"ש (שופטים ד כא) ותקח יעל אשת חבר. וסוד זה מבואר במלת ותכסהו בשמיכה (שופטים ד' יח), חזרנו על כל התורה ולא מצינו עוד מלת שמיכה (ילקו"ש שופטים רמז מ"ד). אבל רזא דמלה נאמן רוח מכסה דבר (משלי יא יג), ומלת שמי"כה הוא בגימטריא צפר"ה שנתנה למש"ה (שמות ב כא), והוא סוד אל הבל ואל מנחתו שע"ה (בראשית ד ה), אחר שלוחיה היה שלוחים הרבה, והוא סוד אפס כי לא יהיה תפארתך על הדרך (שופטים ד' ט), כי אשת חבר כחבר. והמבין סוד זה, יבין למה יתרו נקרא חבר הקני נפרד מקין, ולכן אמר למה עזבתן האיש (שמות ב כ), הצדיק על עצמו דין שמים שחטא בזה בגלגולא קדמאה שהרג את הבל עבור התאומה יתירה (ב"ר פכ"ב ז), שהיתה עתה בתו ועבר על דין אשת איש, מזה הטעם השליכו הרועים את בתו למים (שמו"ר פ"א ל"ב), כי הרועים היו סבורים שצפורה לא היתה ראויה להיות בחלקו של הבל, רק בחלקו של קין, ולכן השליכוה למים שנתחייבה חנק כדין אשת איש (קידושין י"ד ע"א), אבל המסבב הסיבות סיבב באותו פרק שבא בעל אבידה בעצמו והציל אבידתו. וזה שאמר הכתוב ויקם ויושיען, וכתוב התם בשדה מצאה ואין מושיע לה (דברים כב כז), ובקין אתמר (בראשית ד ח) ויהי בהיותם בשדה ויקם קין ויהרגהו, לכן אמר קראן לו ויאכל לחם, ליתן לו אבידתו מה שלקח ממנו תחלה, ויתן לו את צפורה בתו למש"ה, בתו דייקא שנתהפכה עתה להיות בתו, והמבין דבר זה יצדיק דין שמים ויסכים עם דגים שבים שעשו ישראל כמצולה שאין בו דגים (ברכות ט' ע"ב), ושכחוהו כל האמים ויראו בעיניהם כי גבר עלינו חסדו, במלת גבר הן תלת גלגולין שבאים מג' אבות העולם כמ"ש לעיל, ואז יאמרו אמת ה' לעולם. על זה אמר משה ואתחנן אל ה', שראה ברוח הקודש שבימי סיסרא ישלם גמול ה' לאויביו, ז"ש בעת ההיא לאמר, רמז על אותו פסוק (שופטים ד ד) והיא שפטה את ישראל בעת ההיא, וכתוב ההוא, שהיא היתה אחת משבע נביאות שעמדו לישראל (מגילה י"ד ע"א) לקביל ז' דרגין דקדושה, ודבורה היא לקביל דרגא דמשה שהוא תפארת, לכן אמרה אפס כי לא יהיה תפארתך על הדרך (שופטים שם), לכן כתיב ההוא, שהיא היתה לקביל דרגא דמשה. ועל זה התפלל משה למהר ולהחיש ולראות נקמה בשונאיו, ז"ש מאחר שאתה החלות להראות בשעת קריעת ים סוף את גדלך, כמ"ש (שמות יד לא) וירא ישראל את היד הגדולה, ואת ירך החזקה, כמ"ש ימינך ה' תרעץ אויב (שמות טו ו), אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשך, שבפעם אחת יצאו מכולם נשמותיהם כמו שנאמר (שמות טו י) נשפת ברוחך, שבכח אחד שיצא מפיו, יצא מכולם נשמותיהם, וכן בסנחרב, וכן לעתיד בגוג ומגוג. וזה נרמז כמעשך בימי סנחרב, גבורתיך בימי גוג ומגוג, לכן אמר יעשה בלשון עתיד. ועל זה ביקש מאחר שהחלות להראות לי נקמה בפרעה וחילו ועדיין לא שלמת,

אעברה נא, ובמלת אעבר"ה בהיפך אתוון נרמז שם ענין הערב"ות, שנתן הקב"ה נחל קדומים, שנעשה הנחל קישון ערב בדבר, ורצה משה לאמת הערבות וליתן לשר של ים מה שנתחייב לו, הפוך אעבר"ה תמצא תמן ערב, אעבר"ה נא רוצה אני לשלם עתה הערבות, ועל ידי יתקיים תשלומין של ערבות מאחר שהחלות להראות לי, ומלת להראות בגימטריא תרמ"ב, שהוא סוד מרכב"ה שלמ"ה, ומאחר שהחלות להראות לי מרכבה שלמה דאיתמר תמן ויסר את אופן מרכבותיו, לא אמר אופני מרכבותיו, אבל אמר אופן בלשון יחיד, שבאותו אופן תלוין כל המרכבות, והוא תרמ"ב השבון מרכב"ה שלמ"ה של סיטרא אחרא, במלת תרמ"ב נוטריקון ת"שע מ"אות ר"כב ב"חור שנפרע בימי סיטרא. השיב הקב"ה רב לך, אותו ניצוץ של ברק הוא שלך, ולכן נקרא בן אבינועם שהוא היה עניו מן נביאים של ישראל שתיקן לישראל ויהי נועם (תהלים צ יז, עיין ב"ב י"ד ע"ב), וגרם לנו לחזות בנועם ה', לכן אל תוסף דבר:

מהו הסוד הפסוק בסביבון שעדיף שיהיה עשוי מעץ דקא לבטל לגמרי זממת הנחש בגימטריה גשנה ובוזה תשכיל ותבין, בהתחלת הגלות השרשית כאשר בא יעקב מצרימה וראה שהוא גלות שרשית לכל הדי' גליות, הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף (כנ"ל ב' משיחין), להורות לפניו (היינו שיורו הדרך לפניו היינו לכל ישראל הכלולים בו ונקראים על שמו ישראל), גשנה (המה כתות ד' מלכויות אשר הם בסט"א מנגדים לארבע כחות אשר הם בקדושת ישראל בסוד נפשותיהם והוא גשנה) ראשי תיבות ג'ופניי ש'כליי נ'פשיי ה'כל, הכל היינו מלכות הרביעית הכוללת כולם והיא נגדיית לנפש הכוללת, ועל כן מתנגדת לגוף ולנפש ולשכל וכאמור לעיל, וביטול כולם יהיה בשלימות על ידי משיח בגימ' גשנה, ותתבטל זוהמת נח"ש בגימ' כנ"ל אשר ממנו כח המלכויות, ואז יהיה במהרה בימינו הוי"ה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד, על כן הוי"ה מלך הוי"ה מלך הוי"ה ימלך גם כן בגימ' משיח כנ"ל, הנה לכל אלה עשה יעקב אבינו הכנה רבה תיכף בהתחלת ביאתו למצרים גלות שרשיי, הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף, סוד תרין משיחין סוד סמיכת גאולה לתפלה יהודא שלים הוי"ה אחד ושמו אחד.

שורש ניצוץ רבי עקיבא, הואיל ושרינא מלה אימא, ראה משה שניצוצו של רבי עקיבא בא לעולם באותו הפרק, כמ"ש רז"ל (סנהדרין דף צ"ו:) מבני בנים של סיטרא למדו תורה ברבים ומנו ר' עקיבא, (כדאיתא הוריות דף י'): שגדולה עבירה לשמה, שמן שבע בעילות שבעל אותו הרשע, מבעילה שלישי דאיתמר גביה שכב (שופטים ה כז), בלשון נקיה, בא ניצוצו של רבי עקיבא. וזה סוד וסיטרא נס ברגלו (שופטים ד טו), ר"ל עבור שכרע שכב בין רגליה, עבור זה נס לשם, ויעל יצאה לקראתו (שופטים ד יח), היא ברזא דחכמתא שיצאה לאה לקראת יעקב (בראשית ל טז), ויצא ממנה אז יששכר (בראשית ל יח), כן גם כן ביצאה זו שיצאה יעל לקראת סיטרא, יצא ממנה רבי עקיבא שהוא היה מבני יששכר יודעי בינה לעתים (דברי הימים א' יב לב). לכן אמר רבי עקיבא כשהייתי עם הארץ, אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור (כדאיתא בפסחים דף מ"ט:), בסוד יששכר חמור גרם (בראשית מט יד) כדברי הרקאנטי פרישת ויחי. והנה סוף השירה על סיטרא אמרה (שופטים ה' לא) כן יאבדו כל אויבך ה', ועל רבי עקיבא אמרה ואוהביו כעא' השמש

בגבורתו, שרמזה על משה רבינו דאיתמר גביה שיקח את האהל והיה כצאת משה מן המתנה (שמות לג ז), רק שמשוה הוא סוד תורה שבכתב, אבל רבי עקיבא הוא סוד תורה שבעל פה, בגבורתו דייקא שהיא מסיטרא דגבורה, וזה סוד ותכסוהו בשמיכה, ואמר ר' יהודא חזרנו על כל המקומות ולא מצינו עוד מלת שמיכה, אבל אמר הקב"ה שמי כה מעיד עליה שנתכוונה לשם שמים כדאיתא בילקוט עמוד פ' (שופטים רמז מ"ד), רזה דמלה על סוד רבי עקיבא שיצאה נשמתו בכ"ה אתוון דיהודא דק"ש, לכן אמרו לא נשאר עד אחד (שופטים ד טז), רמז על רבי עקיבא שיצאה נשמתו באחד (כדאיתא בברכות דף ס"א:), ולכן אתמר (שופטים ד יט) כי צַמְתִּי חסר א', שבשביל שתצא נשמתו בא' שהיא אחד, הוצרך לשתות אותו שתיה, לכן כששאל היש פה איש (שופטים ד כ), י"ש פ"ה בגימטריא רב"י עקיבא, ותאמר אין, לא אמרה בלשון לא, רק אמרה לשון דמשתמע תרי אפי, ומפרושה בו בלשון קודש אין פירושו לאו, אבל בלשון ארמי פירושו הן, פירוש תרווייהו קשוט, אין הניצוץ הזה עתה, אבל יהיה לאחר זמן. גם רמזה שהוא יתקן ארמית, שכן למדו רז"ל מפסוק (תהלים קלט יז) מה יקרו רעיד אל, על רבי עקיבא (ע"ז דף ה'), וגם אדם הראשון כשראה ספרו, הראה לו בזה הפסוק דורו של רבי עקיבא, ואמרו רז"ל אדם הראשון בלשון ארמי סיפר (סנהדרין דף ל"ח:), שכן ר"ת למפרע מ"ה יקרו ר"עיד א"ל, ארמי. וכן גבי יוסף כשהראה לו נצוצו של רבי עקיבא מידי אבי"ר יע"קב (בראשית מט כד), בהיפוך אתוון רב"י עקיבא, שם הראה לו זרוע ידיו, שהם י' נצוצים, מ"שם ר"ועה א"בן י"שראל, ר"ת אר"מי, שהוא היה מקליפת נגה ואין לו זכות אבות, שהיה בן גרים והוא תיקן קליפת נג"ה א"רמית, ועליו קאמר לבן יגר שהדותא (בראשית לא מז), ומבואר סוד זה שכל הגרים באים מקליפות נוגה, דאיתמר גבי אברהם אב ה"מון ג"וים נ"תתיך (בראשית יז ה), שהוא למפרע ר"ת נג"ה, ומאחר שבושש רכבו של סיסרא על אותו הניצוץ קאמר שבא למרחוק, לכן תיבב אם סיסרא (שופטים ה כח). ועל זה העניין בא גם כן משה לבקש ואתחנן אל ה', שהראה נשמתו של רבי עקיבא שעליו אמרו יודעי בינה לעתים, לכן אמר בעת ההיא, שהתפלל גם כן שאותו העת שיהיה לזמן רחוק, יהיה בעת ההוא כתיב לזמן קרוב, ולפי שרבי עקיבא הוא סוד תורה שבעל פה, והוא היה מצד יד שמאל של משה (כדאיתא בכוונת האר"י), לכן איתמר גם כן ההוא דייקא, לפי שמשוה נתן תורה שבכתב, רצה גם כן לזכות לתורה שבעל פה, ועליו קאמר אתה החלות להראות, שנרמזו בו סוד תרמ"ב שהם תש"ע מ"אות ר"כב ב"רזל שהיה בימי סיסרא (שופטים ד ג), ועליו קאמר אעברה נא, אותו העיבור יהיה לזמן קרוב, וא"ראה בגימטריא י"גר, נ"א נוטריקון נ"וגה א"רמית, שיבא אותו העיבור שיהיה לזמן רחוק לתקן יד שמאל של יגר שהדותא של לבן (בראשית לא מז), שהוא בעור כנ"ל כמניין אעב"רה, אשר עליו אמרו רז"ל (בסנהדרין דף ק"ה.) תנא הוא בעור הוא כושן רשעתים והוא לבן הארמי, עיין שם, וסימן שלהם ולכל בני ישראל לא יחרץ כל"ב לשונו (שמות יא ז). בזה תהיה מתוקנת קליפת נוגה, אלו היה משה נכנס לארץ, היה מתקן את הרע מיד, וז"ש ההר הטוב הזה. והשיב הקב"ה רב לך, עדיין לא נשלם תיקון עונו שחטא כנגדך בעור שהוא לבן, על זה אמר רב לך, ר"ל חטא גדול עשה ורב לך, כפי דברי האר"י ז"ל שהיה משבט שמעון שמתו בשבילו כ"ד אלף מישראל, לפי שהרג כ"ד אלף בשכם,

וזה סוד בסודם אל תבא נפשי (בראשית מט ו), על סוד העיבור שפגם שמעון ביוסף שהוא יסוד, לכן גרם שפגם אחר כך גם בסוד ברית, ואחר כך נתקנו בכ"ד אלף תלמידים שהיה לו לרבי עקיבא (יבמות ס"ב ע"ב), לכן אל תוסף:

ובראשי תבות להדליק ג"ר חנכה חתום שם נח"ל היוצא מפסוק נוצר ח'סד ל'אלפים, והוא המשכת אור העליון על החתן ועל הכלה להתחד ביוחד שלם בנודע לבאים בסוד ה', והמשכילים יזהרו שלא לשנות ממטבע זה כי מגרעות הוא נותן בקדשי שמים. פירוש ללא תיבת "של". ויתאמן בכוננתו לדעת ולהשכיל אשר הדלקת הנרות הללו בשמן ראשה מגיע השמימה אל הקדש פנימה ולהאיר ולהדליק את גר ה' שכינת עזינו בשלהובין דרחימו שלהובין די"ה בין איש לאשה כמו שאמרו בזהר ובתקונים כי מפני כך ההדלקה עושה מצוה כי בה יהי מושף לה שני המאורות הגדולים משה"רו עלאה למ"הר עצמה בר"גל בסוד עד שתכלה רג"ל מן השוק. ועוד לה מאורות עליונים שמות הקדש העולים במספר ג"ר, ועל בן יאמר בשפ"ר תקון נסח הברכה להדליק ג"ר חנכה רמז לשכינה אשר תכונה בשם ג"ר כלומר להדליק ולהאיר לה אורים גדולים.

למה מזכר יוחנן כהן גדול בתפלה חז"ל הקדושים תקנו בנסח התפלה על הנסים בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול איתא ברכות דף נא אל תאמין בעצמך עד יום מותך ועוד במסכת יומא דף ט על הפסוק יראת השם תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה. עין שם יראת השם תוסיף ימים זה מקדש ראשון, ושנות רשעים תקצרנה זה מקדש שני שעמד ארבע מאות ועשר שנים, ושמשו בו יותר מ- 300 כהנים, שם הגמרא עושה השבון כמה שנים כל כהן שמש, ומזכירה שם את יוחנן כהן גדול שמש שמונים שנה. וכתב ה"בני יששכר" יוחנן כהן גדול שהפך לצדוקי הוא אביו של מתתיהו. ומעתה קשה שבעתים מדוע הזכירו חז"ל את שמו של יוחנן כהן גדול בנסח תפלת חנכה אם לבסוף נעשה צדוקי? ולא נכנס לעבי הקורה בעת אף רבנו האריז"ל בשער הפונות באר את סבת הפיכתו של יוחנן כהן גדול לצדוקי שם בדרושי נפילת אפים דרוש ב עמוד מז. בסיעתא דשמיא נכתב על זה אם ירצה השם בתוך ימי חנכה הקדושים. וזה תרף דבריו: "אמנם צריך שתדע כי לא כל הרוצה לטול את השם יטל, כי אין יכלת לכונן כונה זו אלא מי שהוא צדיק גמור שהוא כדאי בזכותו לרדת ולברר אותם הברורין מתוך הקלפות בעל כרחם. ולכל הפחות צריך שיזהר ויכונן כונה גמורה בכל התפלה ההיא מתחלתה עד סופה היטב מאד. ואם לא בן, הנה בעת שמוסר נפשו ומורידה אל הקלפות, הנה לא די שלא יוכל הוא לברר משם נשמות הנופלות שם, אלא אדרבה תשא נפשו שם בתוך הקלפות ב"מ. ודומה זה אל ענין האדם שנפטר מזה העולם כנ"ל, שאם יהיה צדיק גמור יוכל לרדת אל הקלפות הנקרא גיהנם ולהעלות משם נשמות שנפלו שם בטיט חזון של גיהנם שהוא סוד הקלפות, ומי שמעלתו פחותה מזה יהיה בו כח לצאת מתוך גיהנם בעצמו, אך לא להוציא אחרים, ומי שהוא רשע יורד בגיהנם ונשא שם הוא בעצמו. וכן ממש עד"ז הוא בענין נפילת אפים. כי הנה הוא יורד אל מקום הקלפות, ואם הוא צדיק גמור יש בו יכלת לברר ולהוציא משם נשמות הנופלות

שם ולהעלותם בסוד מ"ן. ויש מי שאינו יכול להעלות אחרים, כי אין בו כח לבררם ולהוציאם, ודי לו בפה שיעלה את עצמו. ויש מי שנפשו נשארת שם אחר רדתה בעת נפילת אפים ואינו עולה משם כלל. וכן ממש עד"ז הוא בענין שינת האדם בלילה, אשר גם היא בסוד המיתה, כי נפשו יורדת אל הרגא דאילנא דמותא במקום הקלפות. ואז יש מי שיכול לברר וללקט נשמות ולהעלותם בסוד מ"ן לצורך זיווג הלילה (כנזכר ברעיא מהימנא בפרשת צו), ויש מי שעולה הוא לבדו, ויש מי שנשאר שם בקליפות ואינו עולה כלל (ב"מ) (כנזכר בזהר שלהי פ' ויקרא). ובזה תבין סוד גדול שמצאנו ראינו דבר מתמיה, כי לפעמים שיהיה האדם צדיק גמור ואח"כ מתהפך לאיש אחר ונעשה רשע גמור כמו שמצאנו ביוחנן כ"ג ששמש פ' שנה בכהנה, ולבסוף נעשה צדוקי. אבל הענין הוא כי כאשר האדם מוסר נפשו למיתה בנפילת אפים עד מקום הקלפה, ומחמת איזה עון אשר בידו אין נפשו יכולה לעלות משם והקלפות אויזים אותה ונשארת שם לעולם. ואז נותנין לו נפש אחרת רעה מצד הקלפות וזהו מה שאמרו רז"ל שהרשעים בתייהם קרויים מתים כי הנה בעת נפילת אפים, יורדין אל מקום המיתה ונשארין שם ואין נפשותיהם יוצאות משם, ונתן להם נפש רעה תמורתה, ואין מרגישינ בעצמם הענין הזה, ואז נהפכין לרשעים גמורים רח"ל. ולכן הנני מזהירך מאד מאד בענין זה, שיהיה האדם המכונן בנפילת אפים על דרך הנזכר שיהיה צדיק גמור או שלכל הפחות יכונן בתפלה ההיא מתחלתה ועד סופה כנ"ל. ומי שיעשה נפילת אפים על דרך הנזכר כדבעי הנה אין קץ לשכרו, כי גורם הזיווג עליון וגורם ברור ותקון אותם ברורין אשר בתוך הקלפות. ולזה אמרו רז"ל שכל האומר נפילת אפים בכונה אחר תפלתו אויביו נופלין לפניו מדה כנגד מדה, בין שהוא הפיל עצמו לתקון הנזכר: ופשער המצוות פרשת עקב מביא האריז"ל סבה נוספת להתפקרותו של יוחנן כהן גדול וזת"ד: אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים מט) עם הארץ אסור לאכל בשר. אמנם התלמידי חכמים יש בהם כוח לתקן ולהעלות מדרגה אחת העליונה והיא מן בעלי חיים לאדם בזכות תורתם. ותלמידי חכמים היודעים בחכמת הזהר בדרך הסוד יש בהם כוח לעלות שני מדרגות והוא מצומח לאדם, ומכל שבן מבעלי חיים לאדם. והתלמידי חכמים המפלאים בחכמת האמת בשרשה יכולים להעלות אפלו מדומם לאדם ומכל שבן מבעלי חיים לאדם, ובזה תבין מה שקתוב בתלמוד (שבת דף קמ) אמר רב הסדא אנא לא בענייתי אכלי ירקא ולא בעתירותי אכלי ירקא. בענייתי, משום דגור בעתירותי דאמינא היבא דעיל ירקא לעול בשרא וכורי, ובלי ספק שהרואה מאמר זה ישתומם איך רז"ל סדרו בתלמוד דברים בטלים כאלה ובפרט שגראה חס ושלום כמינעין את האדם הפך ממאמר שלמה המלך ע"ה (משלי כג כ) "אל-תהי בסכאי-יין בזוללי בשר למו": כאלה מאמרים אחרים מבהילים את האדם השומע, וכל דבריהם כנחלי אש סתרי תורה העלימו מעיני הפתאים הבלתי ראויים לדעת סודם ולכן דברו דרך משל ומליצה דברי חכמים וחידתם ואפלו שיהתם הקלה צריכה לתלמוד. וזה באורו של דבר, הנה אין עני אלא מן התורה ומן המצוות ולכן אמר רב הסדא כי לא בזמן היותו עם הארץ הנקרא עני ולא בזמן שנחכם בתורה ובמצוות הנקרא אז עשיר לא היה אכל ירקות וצמחים והדבר הוא ממש בפשוטו. והטעם הוא כנזכר לעיל כי הנה בענייתו שהיה עם הארץ בלי ספק שלא היה יכול לעלות ב' מדרגות מצומח לאדם, ולכן לא היה אכלם, ואף בהיותו עשיר בחכמה אף

על פי שיכול לתקן ב' מדרגות ביחד מצומח לאדם עם כל זה צריך כח תקון גדול כנזכר לעיל ולא היה יכול לטרח טרחה יתרה בין דאדמלאי פריסי ירקא צריך לטרח טרחה ותקון גדול והרוח מעט הוא. יותר טוב לאכל בשר בעל חיים אשר בנגל יוכל לתקן כמה וכמה מגלגלים אשר בפשר הוא בין שאינו רק עלית מדרגה אחת לבדה, ונמצא כי הפרח מועט והנאה והרוח גדול, ולזה אמר אכול בשר ואשבע לשון שבע ומלוי פרס לומר בן ההנאה גדולה בזה שבטרח מועט יתקן הרבה אבל באכילת הירקות הפרח גדול והתקון מועט אכל ולא לשבעה. ולכן האדם כשהוא אכל צריך להזהר בתכלית הזהירות ואל יאכל כמו הבהמות והבעלי חיים שאינם יודעים בין טוב לרע ולכן הרבו והגדילו רבותינו וזכרונם לברכה (ברכות נה) בענין זה וכאמרם שהשלחן דומה למזבח, וזה לפי שהמזבח היה עושה שתי בחינות הנזכרות דהינו האחת לתקן ולברר הסינים שבמאכלים. והשנייה לתקן נפשות המגלגלות במאכל, גם אמרו כי השלחן מכפר עוונותיו של אדם וכיוצא באלה מאמרים הרבה, ונמצא כי בין שאפשר שיודמנו במאכל שהוא איזה נפשות מגלגלות על עברות שעשו או אף במים ששותה אם יודמנו שם איזה מגלגלים או אף אם אין שם שום נפש מגלגלת וזלתי הסינים והקלפות אשר במאכל שהוא שהיא הבחינה הראשונה, אם יהיה האדם הזה האוכל צדיק ותלמיד חכם, ודאי שלא די שלא יתערבו בו בנפשו, אלא אדרבה יתקנם ויברר האכל מתוך הפסלת ויתקן נפשות המגלגלים ההם כמו שיתבאר. אבל אם האדם הוא רשע או עם הארץ לא די שאינו מתקן אותם אלא אדרבה אפשר שעל ידי מעשיו פוגם ומקלקל את הנפשות המגלגלות שם או את המאכל שהוא יותר כמה שהם פגומים מצד עצמם. ונוסף על זה עוד בחינה שלישית כי אפשר גם בן כי אדרבה הם יתגברו עליו ויחטיאוהו וינדיכוהו בדרך לא טוב עד יגרמו רעה לנפשו לא יוכל להרפא ב"מ. וזה סוד הענין של כמה בני אדם שלפעמים פתע פתאום תבוא עליהם מארע רע וקשה וממירים דתם חס ושלום ויוצאים מכלל הדת. וכשהיא עבודה דיוחנן כהן גדול שנעשה צדוקי (ברכות דף כו) וכיוצא בזה והכל הוא כפי בחינת נפש המגלגל הוא שנתערב עמו אם היה רשע גמור או לא. ומזה נבין [תמיהה רבתי] למה מזכר שמו של יוחנן כהן גדול בתפלה בחנוכה? אלא בא לרמז כי מתתיהו בנו, תקן מצוה בתורה שבעל פה (מה שהצדוקים אינם מאמינים בה) ועל ידי זה נעשה תקון גדול לפגם של יוחנן כהן גדול, והבן זכה את אביו. כך כתב הרב נתן שפירא זצ"ל בהגהות על ספר גלגולים פרק מ"ח. ולכן הבאור בזה מה שסבב הקדוש-ברוך-הוא שהגם של חנכה יהיה בדוקא שמונה ימים הוא כנגד ה' 80 שנה ששמש יוחנן כהן גדול בכהנה גדולה בקדשה גדולה, בשנים האלו חנף את מתתיהו בנו ושאר בני הכהנים למסור נפשם על קדשת השם כקוצו של יוד, אלא שאחר-כך נתקלקל מחמת שמסר נפשו בנפילת אפים. ולכן קבעו ימים טובים שלא לומר בהם נפילת אפים. ובסופו של דבר כתוצאה מהתקונים שעשו החשמונאים לנשמת יוחנן כהן גדול הוא תזר בגלגול אלעזר בן דרדיא ושם נתקן בדאיטא בגמרא מסכת עבודה זרה דף יז. אמרו עליו על רבי אלעזר בן דרדיא וכו' אמר אין הדבר תלוי אלא בי הניח ראשו בין ברפיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו, יצתה בת קול ואמרה רבי אלעזר בן דרדיא מוזמן לחיי העולם הבא וכו' בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בכמה שנים ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן אלא שקורין אותן

רבי? ועל זה כתב רבנו האריז"ל בלקוטי תורה: "מזמור לדוד משכיל אשרי נשוי פשע", אירי במי ששב בתשובה בשעת מיתה שאין לו זמן לקיים שום מצוה אלא בהרהור תשובתו הוא נשוי פשע לבד, בענין רבי אלעזר בן דרדיא שמת מתשובה וכו'. וקשה, אחר שלא סגל מעשים טובים, איך בא לעולם הבא ומהיכן בא לו שם רבי? וגם במה יתכסה שאין אדם יכול להכניס שמה אם לא יהיה לו לבוש הנעשה ממעשים טובים כנזכר בזהר, אלא זהו גלגול יוחנן כהן גדול ששמש שמונים שנה בכהנה גדולה ולבסוף נעשה צדוקי, וכמו שבפעם הראשונה פגם לסוף ימיו, בן תקן בפעם השנייה שכל ימיו היה רשע ולבסוף שב בתשובה. והנה הלבוש שעשה יוחנן כהן גדול בכל המעשים טובים אשר סגל בשמונים שנה לקחו רבי אלעזר, ושם רב היה ראוי אליו מהפעם הראשונה וזה שאמר בסוי חפאה שלקח לו לבוש החוטה שהוא יוחנן כהן גדול וגם הלבוש הרע שעשה רבי אלעזר נתנה ליוחנן כהן גדול.

מקורות: זוהר, תיקוני זוהר, המהר"ל הרמב"ן, בית הלוי. המגלה עמוקות, שער הגלגולים, שער המצוות, דברי שלום הרב אבנר עפנין שליט"א, באתי לארמוני הרב משה ארמוני שליט"א ועוד.

שראוי להכין עצמו מבעוד יום

מה טוב שיכין מקום הדלקת החנוכה אם בחוץ או בפנים מבעוד יום ולא ברגע האחרון כי הרי היצר בונה על זה שלא ישאר לך זמן, לכן הקדם רפואה והכין מוקדם ככל שניתן. אחר כך הכן את בגדיך מראש מבלי לעכב, הזכר לכל בני המשפחה להיות בזמן שלא יפסידו את מעמד ההדלקה המשפחתי הקדוש כדי שכל בני המשפחה ירגישו את הזמן דקדושה יחד וכל אחד לפי מעלתו ומדרגתו.

בסוד ההכנה לקראת מעמד ההדלקה:

טבילה במקוה: מה טוב אם יזכה לטבול לטהרתו להוסיף כח דקדושה להתגבר על כל המרעין בישין.

בתפילת ערבית של חנוכה בחתימת ברכת האל הקדוש יכוין לחבר שם מ"ה עם אדנות למתקן כזה יוד אהא דואו נהא י שזה תיקון לכעס דערבית וזאת ההכנה בתפילה תתן לו כח להתגבר על הסתת היצר ותחבולותיו בס"ד.

בברכת חונן הדעת להמשיך ט"ל העליון מחכמה ויתפלל לה' יהי רצון מלפניך שיושפע לי משם יוד הא ואו דאלפין חב"ד להבין ולהשכיל בעמקי סודות תורתך הקדושה אמן כן יהי רצון

בברכת שים שלום יכון ליחד ולקשר שרשי נרנח"י שלי בשרשם, ולהאיר בהם עצמות אור התורה ולזככם הם ומלבושיהם בתכלית הטהרה והקדושה, ועי"ז יאירו בהם עצמות אור התורה ורויה (הרי"ם) שזרוק אותיות קשר כי היסוד מחבר ומקשר כל העולמות ובכח זה יתקשרו דברי חכמה בליבי ולא ישתכחו ממני אמן כן יהי רצון (הרי"ם)

הכנה לפני הברכה דע לך שיצר ינסה להכעיסך בודאות כי רוצה שתאבד את ההזדמנות הנפלאה ואת איכות זמן ההדלקה ותפסיד את עצמת הקדושה השמורה לך בהדלקת הנרות כדבעי, לכן תיזהר שלא לכעוס בשום פנים ואופן והכנס שמחה עצומה בליבך על הזכות שזיכה אותך השם יתברך.

יאמר הלשם יחוד:

לשם יחוד קדשא ברין הוא ושכינתה, ברחילו ורחימו, ורחימו ורחילו, ליחדא שם יו"ד ק"י בנא"ו ק"י ביחודא שלים, בשם כל ישראל, הנה אנחנו באים לקיים מצות הדלקת נרות הנפכה כמו שתקנו לנו רבותינו זכרונם לברכה, עם כל המצות הפלולות בה, לתקן את שרשה במקום עליון, לעשות נחת רוח ליוצרינו ולעשות רצון בוראנו. ויהי | נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

הדלקת נרות חנוכה: מצות נר חנוכה להדליק בפתח הסמוך לרשות הרבים, משום הנס וכו'. אם יש לו חלון לרשות הרבים ידליק הנרות שם, ואם לא, מדליקם אצל הפתח. ומצוה שיניחם בטפח הסמוך לפתח מצד שמאל, שתהא מזוזה מימין ונר משמאל, ונמצא שהוא מסובב במצוות.

ממש לפני ההדלקה יאמר הלשם יחוד מספר לשון חכמים כי שם הרב מסביר גם על כוונת הפתילה ששמים בתוך הנר, לענ"ד חבל להפסיד מעלה יקרה זאת. הנה לפניכם: קודם הדלקת נר חנוכה יאמר בקשה זו לשם יחוד קדשא בריהוה ושכינתיה, ברחילו ורחימו, ורחימו ורחילו, ליחדא אותיות יו"ד וה"א באותיות וא"ו וה"א ביחודא שלים (יהוה), בשם כל-ישראל. הנה אנכי בא לקיים מצוות עשה מדברי סופרים להדליק נר חנוכה לתקן שורש מצוה זו במקום עליון. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שיהא עתה עת רצון ותהיה חשוכה ומקבלת ורצויה לפניך מצות הדלקת נר חנוכה אשר אני מוכן לקיים עתה. ויעלה לפניך כאלו פונתי בכל-הפונות הראויות לכון בנר חנוכה מקום הנחתה. וכאלו פונתי בכל-הפונות הראויות לכון בפתילה בהשמת הפתילה בתוך הנר. וכאלו פונתי בכל-הפונות הראויות לכון בהשמת השמן אשר בחלוף אותיות א"ת ב"ש הוא שם ב"ט בנקוד קמ"ץ ונקוד שב"א ובאלו כונתי בכל הכונות הראויות לכון בהדלקת הפתילה ובעליית השלהבת וסודותיה ורמוזיה. ויעלה לפניך יהוה אלהי ואלהי פאלו פונתי בכל-הפונות הראויות בברכות שתקנו לנו חכמים ז"ל לברך על מצוה זו של הדלקת נר חנוכה וסודותיהם ורמוזיהם ואורות העליונים הנמשכים עד ידיהם. ועל-דרך-כך נגה אור. אל | יהוה ויאר-לנו, באור-פני-מלך חיים, לאור באור החיים. ויעלה לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי פאלו פונתי בשלשה היחודים של בחינת (הוי"ה) (אהי"ה) שמספרם מ"ז ובחינת (הוי"ה) (אלהי"ם) שמספרם יב"ק ובחינת (הוי"ה) (אדנ"י) שמספרם צ"א ושלשתם הם כ"ה אותיות שעולים מספר נ"ר הנרמוזים בנר חנוכה. ויעלה לפניך פאלו פונתי בשם הקדוש הנקרא (נח"ל) הרומז בר"ת נ"צר ח"סד באלפים ונרמז בר"ת ל"הדליק נ"ר החנוכה. ויעלה לפניך פאלו פונתי בהמשכת הארת הפנים העליונים שהם שני שמות (אל אל) במילואם (אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד) שעולים מספר ש"ע ונרמזים באותיות ש"ע של שעשה נסים ויתמתק בהם שם אלהים במילואיו (אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם) שעולה עם המשה אותיות הפשוטות מספר ש"ה ונרמז באותיות ש"ה של שעשה נסים. ויהי | נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו: ויברך

ברכה שניה: שעשה ניסים

ברוך

יכוין למשך שפע מהבריכה העליונה

אֶתְּהָ יְהוָה

יאהרונהי

אֲרֵי

אדון הכל
היה הוה ויהיה

מֶלֶךְ הָעוֹלָם

תקיף בעל היכולת
ובעל הכוחות כולם

אֱלֹהֵינוּ

שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ

בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

ובערב הראשון מוסיפים את ברכת 'שהחיינו':

ברוך

יכוין למשך שפע מהבריכה העליונה

אֶתְּהָ יְהוָה

יאהרונהי

אֲרֵי

אדון הכל
היה הוה ויהיה

מֶלֶךְ הָעוֹלָם

תקיף בעל היכולת
ובעל הכוחות כולם

אֱלֹהֵינוּ

שֶׁהַחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ

לַזְּמַן הַזֶּה:

הנרות הללו אנחנו מדליקין על הנסים, ועל התשועות, ועל הנפלאות, שעשית לאבותינו עליידי פהניך הקדושים. וכל-שמונת ימי חגפה הנרות הללו קדש, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד כדי להודות לשמך על נסיה נפלאותיה וישועותיה:

מזמור שיר-חנכת הבית לנוד: ארוממך יהנה פי דליתני ולא-שמחת איבי לי: יהנה אליהי שנעתי אליך ותרפאני: יהנה העלית מן-שאול נפשי חיימני מיורדי [מירדי]-בור: זמרו ליהנה חסידי ויהודו לגכר קדשו: פי רגע | באפו חיים ברצונו בערב גלין ככי ולפקר רנה: ואני אמרתי בשלגי בל-אמוט לעולם: יהנה ברצונך העמדתה להררי עז הסתרת פניך הניתי נבקה: אליה יהנה אקרא ואל-אדני אתחנן: מה-בצע בךמי בךדתי אל גשמת היודך עפר הגייד אמתך: שמע-יהנה וסגני יהנה הגה-ענר לי: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ונתאזרני שמחה: למען | וזמרו כבוד ולא ידם יהנה אליהי לעולם אודך:

סגולה לשמירה יאמר כל לילה אחר הדלקת נרות חנוכה ז' פעמים :

ויהי | נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן. אמר ליהוה מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו. כי הוא יצילך מפח יקוּש מדבר הוות. באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו. לא תירא מפחד לילה מחיז יעוף יומם. מדבר באפל יחלך מקטב ישוד צהרים. יפל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש. רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה. כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונה. לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. על פנים ישאונה פן תגף באבן רגלך. על שחל ופתן תדרוך תרמס כפיר ותנין. כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי. (טו) יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו. אך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי.

בסוף כופלין פסוק ארך ימים אשביעהו וגו'

א למנצח בנגינת מזמור שיר **ב** אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה **ג** לדעת בארץ ודרכך בכל גוים ישועתך **ד** יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם **ה** ישמחו וירננו לאמים כי תשפט עמים מישור ולאמים בארץ תנחם סלה **ו** יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם **ז** ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו **ח** יברכנו אלהים ויראו אתו כל אפסי ארץ **תהלים סז**

אומרים את כל "אנא בכח" שבעה פעמים :
אנא בלח גדלת מינך תתיר צרורה. (אבי"ג ית"ץ)
קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא. (קר"ע שט"ן)
נא גבור דורשי חודך כבבת שמרם. (נג"ד יכ"ש)
ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם. (בט"ר צת"ג)
חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך. (חק"ב טני"ע)
יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשתך. (יג"ל פז"ק)
שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות. (שק"ו צי"ת)
בלחש : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

א שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד **ב** כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן זקן אהרן שירד על פי מדותיו **ג** כטל חרמון שירד על הררי ציון כי שם צנה יהוה את הברכה חיים עד העולם **תהלים קלג**

כרות קומת ברוש בקש אגגי בן המדנתא ונהינתה לו לפח ולמוקש וגאותו נשבתה ראש ימיני נשאת ואויב שמו מחית רב בניו וקניניו על העץ תלית :

יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים ומנותר קנקנים נעשה גס לשושנים בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים :

חשוף **ז**רוע **ק**דשך וקרוב קח הישועה נקם נקמת עבדיך מאמה הרשעה כי ארכה השעה) ס"א לנו הישועה (ואין קח לימי הרעה דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועים שבעה :

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח. תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח. לעת תכין מטבח מצר המנבח. אז אגמור בשיר מזמור חנכת המזבח :

יעות שבעה נפשי בגון כחי כלה חיי מררו בקשי בשעבוד מלכות עגלה ובגדו הגדולה הוציא את הסגלה חיל פרעה וכל זרעו גרדו באבן במצולה :

ידביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי ובא נוגש והגלני כי זרים עבדתי ונין רעל מסכתי כמעט שעברתי קח בגל זרבבל לקח שבעים נושעתי :

פְּרִשְׁת וַיֵּשֶׁב "וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ" פְּרִשְׁת וַיֵּשֶׁב. מָה נִפְלָא בְּאוּרוֹ שֶׁל הַבַּיִת הַלְוִי עַל הַפְּסוּק "וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ עַל חִלְמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו" כָּתַב שְׂאֵחֵי יוֹסֵף אֲמָנָם בָּאוּ אֵלָיו בְּמַעֲנוֹת עַל חִלּוּמוֹ בְּדָרְדָר לַעֲג אֶדְ לַמַּעֲשֵׂה בְּדַבְרֵיהֶם הֵם פָּתְרוּ לוֹ אֶת חִלּוּמוֹ שִׁיְהִיָּה הוּא מֶלֶךְ, וְהֵם יִשְׁתַּחֲווּ לוֹ, כִּי בִּידוּעַ כָּל הַחִלּוּמוֹת הוֹלְכִים אַחַר הַפֶּה. וְאַחַר כֵּן הִתְבוּנְנוּ עַל מָה שֶׁעָשׂוּ וְהִבִּינוּ. וְלָכֵן הוֹסִיפוּ עוֹד לְשׁוּנְאוֹ עַל חִלְמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו, הֵינְנוּ עַל מָה שֶׁסָּפַר לָהֶם, כִּי פָתְרוּ אֶת הַחִלּוּם בְּתוֹכָם מֵאֵלָיו, וְהוֹסִיף, שֶׁלָּכֵן בְּחִלּוּם הַשְּׁנִי שָׁתְקוּ וְלֹא הִגִּיבוּ כִּלְל לְדְבָרָיו, וְרַק גָּעַר בּוֹ אָבִיו וּבְכֵן פָּתַר לוֹ הַחִלּוּם, וְלָכֵן נֶאֱמַר שֶׁם (לְהִלֵּן פְּסוּק יֵא) "וַיִּקְנְאוּ בּוֹ אֶחָיו" כִּי חָשְׂשׁוּ שִׁיתְקִימוּ הַדְּבָרִים. נִפְלָא

לְמָה כִּשְׁל כּוֹחֵנוּ ? פְּרִשְׁת מִקֵּץ זֶהֱרָ דָף קַצַּג ע"ב בּוֹא וּרְאֵה "וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף". מָה כָּאֵן שֶׁכֵּלֶם הָיוּ גְבוּרִים כֵּלֶם תְּקִיפִים. וְנִעַר אֶחָד [זֶה מִנְשֵׁה] שֶׁהֵבִיֵּאֵם לְבֵית יוֹסֵף הָיוּ מְפַחְדִּים. כִּי אֲשֶׁר יָבּוֹא הַקֵּב"ה לְתַבַּע מִן הָאָדָם דִּין וְחִשְׁבוֹן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. לְפִיכֵן נִצְרָךְ לוֹ לְאָדָם לְהִזְהַר בְּזֶה הָעוֹלָם. לְהִתְחַזֵּק בּוֹ כַּהֲקִב"ה וַיֵּשֶׁם בּוֹ בְּטַחֲוֹנוֹ. שֶׁאֵע"פ שֶׁהִיָּה חוֹטֵא, אִם יִחַזֵּר בְּתוֹכָהּ שֶׁלְמָה הָרִי תְקִיף הוּא בְּכַח הַתְּשׁוּבָה. וַיִּתְחַזֵּק בְּכַח הַקֵּב"ה כִּי לֹא חָטָא. שֶׁהָרִי הַשְּׂבָטִים לְפִי שֶׁחָטָאוּ עַל גְּנֵבַת יוֹסֵף הָיוּ מְפַחְדִּים. שֶׁאֲלֵמְלָא לֹא חָטָאוּ לֹא הָיוּ מְפַחְדִּים כִּלְל. לְפִי שֶׁחָטָאי הָאָדָם מְשַׁבְּרִים אֶת לְבוֹ וְאִין לוֹ כַּח כִּלְל. מִפְּנֵי מָה? שֶׁהָרִי יִצַּר הַטוֹב שֶׁלוֹ נִשְׁבַּר עִמוֹ. וְאִין לוֹ כַּח לְהִתְנַבֵּר עַל יִצַּר הָרַע שֶׁלוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב (דְּבָרִים כ') מִי הָאִישׁ הַיָּרָא וְרָךְ הַלֵּבָב. הֵינְנוּ שֶׁמִּתְיָרָא מִן הַחָטָאִים שֶׁבִּידוּ. שֶׁהֵם שְׂבִירַת הַלֵּב שֶׁל הָאָדָם. וּבּוֹא וּרְאֵה לְכַמָּה דּוֹרוֹת נִפְרַע הַקֵּב"ה מֵאוֹתָן הַחָטָאִים שֶׁל הַשְּׂבָטִים. שֶׁהָרִי לֹא נֶאֱבַד מִלְּפָנֵי הַקֵּב"ה כְּלוּם. וְנִפְרַע מְדוּרָ לְדוּר. וְהַדִּין עוֹמֵד לְפָנָיו תָּמִיד עַד שֶׁנִּפְרַע. וְשׁוֹרָה הַדִּין בְּמִקּוֹם שֶׁנִּצְרָךְ. וְזֶה הָעוֹן שֶׁל הַשְּׂבָטִים הָיָה קָיָם לְזִמְן אַחַר. לְפִי שֶׁהַדִּין שֶׁלְמַעְלָה לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. עַד שֶׁמִּצָּא זִמְן לְהַפְרַע וְנִפְרַע מֵהֶם. וְלְפִיכֵן כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ עֲבֵרוֹת בִּידוֹ הוּא מְפַחֵד תָּמִיד. כַּמִּש"כ וּפְתַחְדָּת לִילָה וַיּוֹמֵם וְגו'. וְעַל כֵּן וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף:

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם

לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְהַחֲלָמָה מִהִירָה
מִרְנַנְלִית בֵּת סוּפִיָּה
שָׂרָה בֵּת מִרְנַנְלִית
שִׁירָה בְּתִיָּה בֵּת שָׂרָה
עֲדִיאל אֲרִיָּה בֶן שָׂרָה
מִיכַל בֵּת שָׂרָה
יֶצְחָק אֲרִיָּה בֶן טוֹבָה
יֶצְחָק לְוִי בֶן אֶסְתֵּר

